

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΘΕΜΑ: Η ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΓΙΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : ΛΙΑΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΣΟΦΡΩΝΗ ΖΩΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

1682

ΠΕΡΙΟΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
ΚΕΦ. Α - Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ	2
ΚΕΦ. Β - Η ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	6
- Ο ρόλος του αγροτικού τομέα στην Ελλην. Οικονομία	6
- Φυσικοί πόροι και χρησιμοποίησή τους	9
ΚΕΦ. Γ - ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	10
ΚΕΦ. Δ - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΓΡΟΤ. ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΕΜΠΟΡΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	12
ΚΕΦ. Ε - ΤΟ ΥΨΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ	16
- Φυσικοί πόροι και χρησιμοποίησή τους στην Κοινότητα	18
- Γεωργικές εκμεταλλεύσεις στην Ελλάδα	18
- Εργατικό δυναμικό και απασχόληση στην γεωργία	20
- Προσφορά γεωργικών προϊόντων και η διάρθρωσή της γεωργικής παραγωγής	22
ΚΕΦ. ΣΤ - ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	23
- Αλιεία	40
- Ζωϊκή παραγωγή	41
ΚΕΦ. Ζ - ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	49
- Η αναγκαιότητα κρατικής παρέμβασης στον γεωργικό τομέα και οι στόχοι της γεωρ. πολιτικής πριν την ένταξη στην ΕΟΚ	49
- Μέσα και συστήματα γεωργικής πολιτικής	51
- Βασικά μέσα της γεωργικής πολιτικής πριν την ένταξη	54
- Επιδοτήσεις τιμών των τελικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά	56
- Γεωργική Πολιτική και περιφερειακή ανάπτυξη	57
ΚΕΦ. Η - ΦΟΡΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	59
ΚΕΦ. Θ - ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	66

	ΣΕΛ.
ΚΕΦ. Ι - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΙΜΩΝ	70
ΚΕΦ. Κ - ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	71
ΚΕΦ. Λ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	78
ΚΕΦ. Μ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	79
ΚΕΦ. Ν - ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	82
ΚΕΦ. Ξ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	86

ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αγροτικός τομέας ανέκαθεν αποτελούσε έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες στην Ελληνική Οικονομία. Ανατρέχοντας στην ιστορία διαπιστώνουμε ότι η οικονομία μας στηριζόταν σ' αυτόν από παλιά όπως βέβαια εξακολουθεί να στηρίζεται ακόμα και σήμερα. Έτσι λοιπόν το ενδιαφέρον γι' αυτό το θέμα είναι αρκετά έντονο και θα είχε ιδιαίτερη σημασία να εξετάσουμε τον τρόπο με τον οποίο αναπτύχθηκε, εξελίχθηκε καθώς και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο αγροτικός τομέας στην Ελληνική Οικονομία. Η ενημέρωση στα πιο βασικά τουλάχιστον σημεία και προβλήματα του αγροτικού τομέα αξίζει να θεωρείται ενδιαφέρον ζήτημα για τον καθένα πολίτη αυτής της χώρας, μιας χώρας -ας μην ξεχνάμε- κατ'εξοχήν αγροτικής, με αποτέλεσμα ένα μεγάλο μέρος της Ελληνικής Οικονομίας να στηρίζεται σ' αυτόν.

Μ' αυτήν την εργασία έγινε μια προσπάθεια όσο το δυνατόν καλύτερης προσέγγισης αυτού του θέματος, ανατρέχοντας όχι μόνο σε ιστορικές πηγές αλλά βρίσκοντας και στοιχεία απ' την σύγχρονη πραγματικότητα.

Πέρα απ' το γενικότερο ενδιαφέρον για την αγροτική οικονομία, ιδιαίτερα συνέβαλλε για την επιλογή αυτού του θέματος το γεγονός ότι προερχόμαστε από *αγροτικές περιοχές και ως εκ τούτου οι αγροτικές ασχολίες αποτελούσαν τρόπο ζωής και η αγροτική παραγωγή πηγή οικονομίας για τα μέρη μας.

ΘΕΜΑ:

"Η υποδομή και η εξέλιξη του αγροτικού τομέα
στην Ελληνική Οικονομία σήμερα"

ΚΕΦ. Α

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Η περίοδος από το 1828 μέχρι σήμερα διαιρείται σε τρεις υπο-περιόδους.

Από το 1828 (αμέσως μετά την ίδρυση ανεξάρτητου Ελληνικού κράτους) μέχρι το 1917. Από το 1917 (το χρόνο της μεγάλης μεταρρύθμισης της γης) έως το 1950 και από το 1950 έως σήμερα.

1828-1917

Το κύριο πρόβλημα που προέκυψε μετά την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους το 1828 ήταν η κατανομή της γης.

Η γη που είτε ανήκε σε Τούρκους ιδιοκτήτες είτε στο Οθωμανικό κράτος ονομάστηκε δημόσια γη (ελληνική πια). Αυτή η δημόσια έκταση αποτελούσε το μισό της όλης καλλιεργήσιμης γης. Μεγάλο μέρος δε αυτής ανήκε σε μοναστήρια και εκκλησίες. Έτσι οι ακτήμονες αναγκάζονταν να νοικιάζουν γη για να καλλιεργούν από το κράτος ή από την εκκλησία.

Η κυβερνητική πολιτική ήταν τέτοια, που δεν εξυπηρετούσε τους μικρούς ιδιοκτήτες ή τους ακτήμονες διότι τα επιτόκια με τα οποία έπερναν δάνεια για την αγορά γης ήταν υψηλά.

Υπήρχαν νόμοι οι οποίοι προσάτευαν τις μεγάλες ιδιοκτησίες τα τσιφλίκια και οι μικροιδιοκτήτες ή ακτήμονες εργάζονταν στα

κτήματα των άλλων είτε με το σύστημα του μισακάρικου ή του τρικάρικου και ένα μικρό ποσοστό νοίκιαζε τη γη.

Ο εκμεταλλευτικός χαρακτήρας των σχέσεων αυτών στην παραγωγή ανάγκασε τους αγρότες πολλές φορές να επαναστατήσουν. Με τον νόμο της 25ης Μαρτίου 1871 μοιράστηκαν 265.000 εκτάρια σε 357.217 αγρότες.

Το ανώτερο μέγεθος γης ήταν 8 εκτάρια μη αρδεύσιμο και 4 αρδεύσιμο.

Η αγροτική πολιτική ήταν σχεδόν ανύπαρκτη εκτός από κάποια μεμονομένα μέτρα. Αυτή την περίοδο τα υψηλά επιτόκια και οι τιμές των αγροτικών προϊόντων ήταν τέτοια που προστάτευαν τους μεγαλοιδιοκτήτες και τους εμπόρους. Οι αντιδράσεις των αγροτών μερικές φορές οδήγησαν σε αιματηρά γεγονότα όπως π.χ στο Κιλελέρ το 1910.

1917-1950

Αυτή η περίοδος άρχισε με την αγροτική μεταρρύθμιση, η οποία έλυσε μερικώς τα προβλήματα των αγροτών. Με την αγροτική μεταρρύθμιση που εφάρμοσε ο Βενιζέλος στα 1917-1928, μοιράστηκαν μεγάλα τμήματα γης σε ακτήμονες γεωργούς.

Μεταξύ 1917-1936, 1.700.000 εκτάρια μοιράστηκαν σε 300.000 οικογένειες συμπεριλαμβανομένου 150.000 οικογένειες που ήρθαν από την Μ. ΑΣΙΑ μετά την καταστροφή του 1922.

Η μεταρρύθμιση αυτή θεωρείται από τις πιο σημαντικές μεταρρυθμίσεις σε όλα τα Βαλκάνια. Η κοινωνική και οικονομική της σημασία ήταν πολύ σημαντική.

Εν τούτοις, η πληοψηφία των νέων ιδιοκτητών εξακολουθούσε να έχει σοβαρό οικονομικό πρόβλημα διότι κατά μέσο όρο η γη ήταν τεμαχισμένη. Οι μικρές και πολυτεμαχισμένες ιδιοκτησίες ήταν χαμηλής παραγωγικότητας.

Η ίδρυση της αγροτικής τράπεζας το 1929 έλυσε εν μέρει το

πρόβλημα της δανειοδότησης των αγροτών.

1950 μέχρι σήμερα

Μετά το 1950, η ελληνική οικονομία εισέρχεται σε μία περίοδο ταχείας οικονομικής ανάπτυξης. Κεφάλαια που εισήλθαν στα 1950-60 από την Αμερική και τις Δυτικές χώρες βοήθησαν την βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας, η οποία επηρέασε εν συνεχεία και τον αγροτικό τομέα.

Εν τούτοις, οι περιπτώσεις στο αγροτικό τομέα συγκριτικά με τον βιομηχανικό ήταν περιορισμένες, λόγω της προβληματικής δομής του αγροτικού τομέα.

Οι κύριες αλλαγές στον αγροτικό τομέα αφείλονται σε δύο κυρίως παράγοντες.

1) Οι δημόσιες επενδύσεις στον αγροτικό τομέα (αρδευτικά έργα κ.α.) και η εισαγωγή νέας τεχνολογίας. Η χρησιμοποίηση λιπασμάτων και άλλων μέσων παραγωγής (μηχανικά) έπαιξαν ένα σημαντικό ρόλο στην αύξηση του αγροτικού εισοδήματος. Τα τρακτέρ από 5.000 το 1970 αυξήθηκαν στα 221.919 το 1980. Το ποσό των λιπασμάτων που χρησιμοποιούνταν αυξήθηκαν από 0,2 κιλά κατά εκτάριο το 1951 σε 4,3 κιλά ανά εκτάριο το 1976.

2) Η δραστική μείωση του αστικού πληθυσμού.

Ο οικονομικός ενεργός πληθυσμός μειώθηκε από 2.500.000 το 1953 σε 1.960.466 το 1961, 1.310.000 το 1971 και 1.083.500 το 1981.

Στις αρχές του '50 ο αγροτικός πληθυσμός ήταν το 47,5 % του όλου πληθυσμού της χώρας, ενώ το 1956 ήταν μόνο 28μιση %.

Παρά όμως τη δραστική μείωση του αστικού πληθυσμού ο αριθμός των αγροκτημάτων και ο πολυτεμαχισμός τους ήταν ακόμη ψηλά. Μεταξύ των ετών 1955-72 περισσότερο από 1.000.000 έφυγαν σε ξένες χώρες. Παρά την μείωση όμως του αγροτικού πληθυσμού και τις νέες μεθόδους παραγωγής, η παραγωγικότητα στον αγροτικό τομέα δεν αυξήθηκε λογικά.

Κατά τις δεκαετίες '60-'80 ενώ το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) αυξήθηκε κατά 6,2% το ΑΕΠ στον αγροτικό τομέα αυξήθηκε μόνο 3,3% κατά έτος και αυτό λόγω της προβληματικής δομής του αγροτικού τομέα και του αγροτικού κλήρου. Ο αγροτικός τομέας τροφοδοτούσε τους άλλους τομείς της οικονομίας, με φθηνό εργατικό δυναμικό, με φθηνά γεωργικά προϊόντα και με συνάλλαγμα από τις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων.

Ο βιομηχανικός τομέας τροφοδοτούσε τον αγροτικό, με λιπάσματα, τεχνολογικά και χημικά προϊόντα, αλλά σε υψηλές τιμές.

Σοβαρός ανασταλτικός παράγοντας στην αύξηση της παραγωγικότητας ήταν ο πολυτεμαχισμός του αγροτικού κλήρου.

Πρόκειται για ένα αντιοικονομικό σύστημα, που δεν διευκόλυνε ούτε την άδρευση ούτε τον εκμηχανισμό γιατί απαιτούσε περισσότερο χρόνο, μηχανήματα, περισσότερα εργατικά χέρια κ.α.

ΚΕΦ. Β

Η ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Ο ρόλος του Αγροτικού τομέα στην Ελληνική Οικονομία

Ο γεωργικός τομέας είχε και εξακολουθεί να έχει σημασία για την οικονομία μας, από άποψη συμβολής του στο ΑΕΠ, στην απασχόληση και στο ισοζύγιο πληρωμών.

Η συμβολή του αυτή μειώνεται καθώς αναπτύσσεται και αυξάνεται η συμβολή του δευτερογενή τομέα. εξακολουθεί όμως ακόμη να παραμένει σημαντική.

Η απασχόληση στη γεωργία στις δεκαετίες '50 και '60 ξεπερνούσε τα 50%. Στα επόμενα 20 χρόνια παρατηρείται μια μείωση στο 40% και τα τελευταία χρόνια συγκεκριμένα το 1990 έφθασε στο 24,9%.

Τα κυριότερα αίτια της μείωσης της απασχόλησης είναι η σημαντική έξοδος του γεωργικού πληθυσμού απ'τον πρωτογενή τομέα και την μετανάστευσή του στο εσωτερικό και εξωτερικό. Ένα βασικό πρόβλημα με το εργατικό δυναμικό είναι ο σχετικά χαμηλός βαθμός εκπαίδευσής του, ο οποίος δυσχεραίνει την αφομείωση νέων μεθόδων παραγωγής και εμπορίας και παρεμποδίζει την αύξηση της παραγωγικότητας και την ανάπτυξη του τομέα.

Τέλος, λόγω της τεράστιας εσωτερικής^κ και εξωτερικής μετανάστευσης κυρίως στην μεταπολεμική περίοδο, έχουμε έναν μεγάλο βαθμό γήρανσης του εργατικού δυναμικού σχετικά με το εργατικό δυναμικό των άλλων τομέων της οικονομίας και κατά συνέπεια τη σχετική ανεπάρκεια του, η οποία σε περιόδους συγκομιδής είναι έντονη, με αρνητικές επιπτώσεις πάνω στην γεωργική παραγωγή.

Σημαντική είναι επίσης η συμβολή του στο Εμπορικό Ισοζύγιο. Η μείωση των εξαγωγών οφείλεται στην ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα και ιδιαίτερα στις μεταποιήσεις. Η συμβολή του είναι σημαντική στο Ισοζύγιο Πληρωμών απ'την πλευρά των Εισαγωγών γιατί η

αυτάρκεια του σε πολλά γεωργικά προϊόντα μπορεί να καλύψει ένα μεγάλο μέρος του αναγκών της χώρας και έτσι δεν χρειάζεται να προσφύγει στην διεθνή αγορά.

Η σημασία του γεωργικού τομέα για τους άλλους τομείς της ελληνικής οικονομίας είναι επίσης πολύ μεγάλη. Οι αγορές ενδιάμεσων γεωργικών προϊόντων απ'ατους άλλους κλάδους της ελληνικής οικονομίας ανέρχονται σε 13% της αξίας της γεωργικής παραγωγής. Το μεγαλύτερο μέρος της γεωργικής παραγωγής (57%) απορροφάται από την τελική ζήτηση (κατανάλωση, εξαγωγές, μεταβολές αποθεμάτων), ενώ το υπόλοιπο 43%, υποβάλλεται σε περαιτέρω επεξεργασία (βιομηχανίες τροφίμων, καπνού κλπ.).

Φυσικοί πόροι και χρησιμοποίησή τους

Η ανάπτυξη του γεωργικού τομέα μια χώρας, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις φυσικές και κλιματολογικές συνθήκες της χώρας. Η χώρα μας είναι σε μεγάλη έκταση ορεινή και το κλίμα ξηρό, με συνέπεια να περιορίζονται δραστικά οι επιδόσεις του τομέα. Η συνολική καλλιεργημένη έκταση ανέρχεται σήμερα στο 30% περίπου της συνολικής έκτασης της χώρας. Η καλλιεργημένη έκταση έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, με την παράδοση στην καλλιέργεια νέων εδαφών ύστερα από αποξήρανση λιμνών κ.α.

Το μεγαλύτερο τμήμα των καλλιεργούμενων εκτάσεων -68%- καταλαμβάνουν οι αροτριάιες καλλιέργειες, γύρω στο 24% καταλαμβάνουν οι δενδρώδεις καλλιέργειες, ενώ τα αμπέλια καλύπτουν το 5% και οι λαχανόκηποι, τα φυτώρια και τα θερμοκήπια καλύπτουν το 3%.

Σημαντικό όμως είναι ότι οι ορεινές και μειονεκτικές περιοχές αντιμετωπίζουν προβλήματα που συνδέονται εκτός από την γεωργία, με την χαμηλή εισοδηματική στάθμη των κατοικιών και τη συνεχή μείωση του πληθυσμού.

Τα χαρακτηριστικά αυτά αποδίδονται σε πολλούς παράγοντες όπως: οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες στις μεγάλες εδαφικές κλίσεις, στο μικρό ποσοστό καλλιεργούμενης γης, στην έλλειψη βασικών έργων υποδομής, στην ατελή παροχή υπηρεσιών.

Συνέπεια των παραπάνω παραγόντων είναι η εγκατάλειψη καλλιεργητικών εκτάσεων, η αδυναμία χρησιμοποίησης αποτελεσματικών μέσων και μεθόδους καλλιέργειας, η τάση απομάκρυνσης από τις περιοχές αυτές των νεαρών κυρίως ατόμων.

Η ΕΟΚ αναγνώρισε τη σοβαρότητα του θέματος και θέσπισε οδηγία 75/268 με την οποία καθορίζεται η χρηματοδότηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σ' αυτή.

Το μεγαλύτερο μέρος των καλλιεργούμενων εκτάσεων είναι ξεριζωμένες, ενώ το υπόλοιπο αδρευείται. Οι αρδευόμενες εκτάσεις αυξήθηκαν σημαντικά τα τελευταία τριάντα χρόνια.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΑΤΕ είναι ο αποκλειστικός φορέας άσκησης της Αγροτικής Πίστης στη χώρα μας και λόγω της φύσης της είναι σημαντικός φορέας εφαρμογής της αγροτικής πολιτικής.

Επειδή τα περισσότερα προβλήματα της Ελληνικής γεωργίας είναι διαρθρωτικά, η αποτελεσματικότητα των μέτρων της αγροτικής πολιτικής εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο άσκησης της αγροτικής πίστης. Για παράδειγμα, η υλοποίηση στόχων όπως η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, ο εκσυγχρονισμός των εκμεταλλεύσεων, η παρέμβαση στην εμπορία των γεωργικών προϊόντων και εισροών, εξαρτώνται από την δυνατότητα εξεύρεσης των αναγκαίων πόρων και ελέγχου του τρόπου διάθεσής τους ώστε να συμβάλλουν στην επιτυχία των στόχων του προγράμματος του Υπουργείου Γεωργίας.

Στην αρχή κάθε χρόνου η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει την πιστωτική επέκταση για τον αγροτικό τομέα μέσα στα πλαίσια του γενικότερου νομισματοπιστωτικού προγράμματος της χώρας, λαμβάνοντας υπ' όψη και τις εισηγήσεις της ΑΤΕ για την εκτίμηση των αναγκών της γεωργίας στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Τα δάνεια που χορηγεί που η ΑΤΕ διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα.

Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια έχουν διάρκεια συνήθως μέχρι ένα χρόνο και εξοφλούνται όταν εκχρηματίζεται το προϊόν, για το οποίο χορηγήθηκαν.

Τα δάνεια αυτά διακρίνονται σε :

Καλλιεργητικά: Τα δάνεια αυτά καλύπτουν το ποσό για την προμήθεια των αναγκαίων εφοδίων και μέρος των υπολοίπων καλλιεργητικών δαπανών των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Δάνεια με ενέχυρο : Τα δάνεια αυτά χορηγούνται με ενέχυρο προϊόντα που έχει ο αγρότης στην αποθήκη του και δεν θέλει να πουλήσει, γιατί οι τιμές είναι χαμηλές. Σκοπός αυτών των δανείων είναι, να

βοηθήσουν τον αγρότη να διαθέσει το προϊόν σε ικανοποιητικές τιμές.

Δάνεια για κεφάλαια κίνησης συνεταιριστικών οργανώσεων και γεωργικών βιομηχανιών:

Αυτά τα δάνεια καλύπτουν τις ανάγκες λειτουργίας των συνεταιριστικών οργανώσεων και γεωργικών βιομηχανιών.

Τα μεσοπρόθεσμα δάνεια είναι διάρκειας 2 έως 30 χρόνων και παρέχονται για την εκτέλεση κάποιας μόνιμης βελτιώσης ή την αγορά ζώων, μηχανήματα και κτημάτων. Στα δάνεια αυτά περιλαμβάνονται και τα στεγαστικά. Το σύνολο των δανείων που χορηγεί η ΑΤΕ εγκρίνονται από τις Περιφερειακές της Υπηρεσίες.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ
ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Ο γεωργικός τομέας στη χώρα μας εξακολουθεί να έχει ιδιαίτερη σημασία από άποψη συμβολής στο εμπορικό ισοζύγιο παρόλο που η ανάπτυξη του δευτερογενή τομέα μείωσε σταδιακά τη σχετική συμβολή του. Οι περισσότερες εξαγωγές γεωργικών προϊόντων στη χώρα μας αποτελούν τα φρούτα και τα λαχανικά μεταξύ των οποίων ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ντομάτες, τα αγγούρια, τα ροδάκινα και τα εσπεριδοειδή. Ένα αξιόλογο ποσοστό των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων, αποτελεί ο καπνός, ενώ σε τρίτη θέση έρχονται οι εξαγωγές σιτηρών και ιδιαίτερα του σιταριού.

Πολύ μικρή σημασία έχουν οι εξαγωγές υφαντικών υλών με κύριο προϊόν το βαμβάκι των ελαίων και λιπών με κύριο προϊόν το ελαιόλαδο, των ποτών, των δερμάτων και των ζωοτροφών.

Από πλευρά των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων, την πρώτη θέση κατέχουν οι εισαγωγές κρεάτων, οι οποίες κυμαίνονται γύρω στο 1/4 των συνολικών εισαγωγών γεωργικών προϊόντων.

Οι εισαγωγές υφαντικών υλών αποτελούν επίσης ένα σημαντικό ποσό των συνολικών εισαγωγικών γεωργικών προϊόντων. Αξιόλογα ποσοστά αποτελούν επίσης οι εισαγωγές γαλακτομικών προϊόντων και αυγών, καφέ, κακάο και τσάϊ καθώς επίσης ξυλείας και φελλού.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση των εξαγωγών και εισαγωγών γεωργικών προϊόντων κατά περιοχή προορισμού-προέλευσης. Το 50% περίπου των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων μας πριν από την ένταξη κατευθυνόνταν προς τις χώρες τις ΕΟΚ, το 20% περίπου προς τις χώρες της Ασίας, από 10% περίπου στις χώρες της Αφρικής και τις Ανατολικές χώρες, ενώ οι λοιπές χώρες της Δυτικής Ευρώπης και η Β. Αμερική απορροφούσαν μόνο γύρω στο 5% καθεμιά περιοχή. Εξάλλου, η γεωγραφική κατανομή των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων της χώρας μας, μεταβλήθηκε αρκετά στην τελευταία δεκαετία κυρίως ένεκα των ανατημήσεων του πετρελαίου και της αύξησης του εισοδήματος των χωρών της Αφρικής και Δυτικής Ασίας.

Ο βαθμός αυτάρκειας της χώρας σε γεωργικά προϊόντα

Οι εξελίξεις στην παραγωγή και κατανάλωση γεωργικών προϊόντων στη χώρα μας είχαν σαν αποτέλεσμα να επηρεάσουν το βαθμό αυτάρκειας της χώρας. Ειδικότερα, η χώρα μας, έχει επάρκεια σε όλα τα βασικά προϊόντα φυτικού βασιλείου, με εξαίρεση τον αραβόσιτο, όπου παρατηρούνται ακόμη αξιόλογα ελλείματα. Τα μεγαλύτερα πλεονάσματα παρατηρούνται σήμερα στο κρασί, στο ελαιόλαδο και στο σίτο.

Πλεονάσματα παρατηρούνται επίσης, στην περίπτωση των φρούτων ενώ στην περίπτωση της ζάχαρης, της πατάτας και των λαχανικών γενικά, η χώρα μας παρουσιάζει σήμερα επάρκεια. Αντίθετα, παρατηρούνται σημαντικά ελλείματα στα περισσότερα προϊόντα ζωϊκού βασιλείου, με εξαίρεση τα πουλερικά και τα αυγά, όπου η χώρα μας παρουσιάζει επάρκεια ύστερα από τις σημαντικές αυξήσεις της παραγωγής που έγιναν στην τελευταία εικοσαετία.

Ο βαθμός αυτάρκειας πρόβειου και γιδίσιου κρέατος αυξήθηκε επίσης σημαντικά τα τελευταία είκοσι χρόνια, με συνέπεια σήμερα να έχουμε σχετικά μικρά ελλείματα. Μικρά ελλείματα παρατηρούνται επίσης στο χοιρινό κρέας, ενώ η ελλειματικότητα είναι ιδιαίτερα μεγάλη στο βοδινό κρέας.

Ο βαθμός αυτάρκειας μάλιστα φαίνεται να μειώθηκε στην τελευταία δεκαετία και σήμερα η εγχώρια παραγωγή δεν καλύπτει ούτε το μισό της κατανάλωσης (βοδινό).

Αξιόλογα ελλείματα έχει επίσης, η χώρα μας στην περίπτωση των γαλακτοκομικών προϊόντων όπου ο βαθμός αυτάρκειας έμεινε αμετάβλητος τα τελευταία είκοσι χρόνια.

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

Στον παρατιθέμενο συγκριτικό πίνακα δίδονται τα στοιχεία εξέλιξης του εμπορικού ισοζυγίου γεωργικών προϊόντων με βάση τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, κατά την τελευταία πενταετία.

Ποσά σε εκατ. δολλάρια ΗΠΑ

ΕΤΗ	1986	1987	1988	1989	1990
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	1.383	1.762	1.815	1.696	1.514
Τρόφιμα & Ποτά	1.149	1.342	1.469	1.393	1.550
-Φρούτα λαχανικά (νωπά & διατηρημένα)					
φρουτοχυμοί κλπ.	436	483	545	410	554
-Σταφίδες	74	59	59	66	87
-Κρασιά και ποτά	64	76	67	90	57
-Ελαιόλαδο, ελιές	270	248	260	284	301
-Δημητριακά (σιτάρι, κριθάρι ρύζι)	57	167	190	158	86
Λοιπά τρόφιμα	248	309	348	385	465
Γεωργικές πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα	234	420	346	303	364
Καπνός	111	228	178	85	142
Βαμβάκι	35	90	58	105	103
Δέρματα	35	56	51	51	41
Λοιπές	53	46	59	62	78

ΕΤΗ	1986	1987	1988	1989	1990
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	1.990	2.497	2.621	2.499	2.878
Τρόφιμα	1.655	2.176	2.278	2.175	2.499
-Κρέατα και ζωντανά ζώα	634	774	857	788	847
-Γαλακτοκομικά	311	355	358	358	364
-Ψαρικά	106	126	132	147	161
-Δημητριακά (& άλευρα)	141	295	153	94	146
-Καφές & παρασκευάσματα κακάου	88	99	84	83	106
-Ζωοτροφές	45	52	55	73	69
-Λοιπά	330	475	640	632	786
Γεωργικές πρώτες ύλες	335	321	343	324	379
-Δέρματα (ακατέργαστα)	45	26	32	32	37
-Βαμβάκι & κλωστικές ίνες	126	121	143	90	101
-Έρια	47	39	31	25	28
-Ξυλεία	117	135	137	177	213
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	-506	-834	-809	-782	-964
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΩΡΓ. ΥΛΩΝ	-101	- 99	+ 9	- 21	- 15
ΓΕΩΡΓ. ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-607	-735	-806	-803	-989

Πηγή : Επεξεργασία στοιχείων Τραπέζης Ελλάδος.

ΤΟ ΥΨΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Οι ευνοϊκές εξελίξεις στο μέγεθος και τη διάρθρωση της γεωργικής παραγωγής και της παραγωγικότητας στον γεωργικό τομέα στη χώρα μας στη μεταπολεμική περίοδο, μαζί με την δραστική μείωση του γεωργικού πληθυσμού, είχαν σαν αποτέλεσμα την αύξηση των γεωργικών εισοδημάτων και τη σημαντική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του γεωργικού πληθυσμού. Παρόλα αυτά το βιοτικό επίπεδο των αγροτών μας, εξακολουθεί να παραμένει σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από το αντίστοιχο βιοτικό επίπεδο του μη γεωργικού πληθυσμού.

Το γεωργικό συνολικό εισόδημα της χώρας μας αυξήθηκε με μικρότερο ρυθμό απ'ότι το εισόδημα των άλλων τομέων, με συνέπεια να μειωθεί σταδιακά η συμβολή του γεωργικού εισοδήματος. η σχετική αυτή υστέρηση των γεωργικών εισοδημάτων οφείλεται, στη σχετικά μικρότερη αύξηση του όγκου της γεωργικής παραγωγής, ενώ ο δείκτης τιμών γεωργικών προϊόντων αυξήθηκε με σχετικά ταχύτερο ρυθμό.

Οι επιδοτήσεις του γεωργικού τομέα αυξάνονται με ταχύτερο ρυθμό από την ακαθάριστη αξία της γεωργικής παραγωγής, με συνέπεια να έχουμε μία βελτίωση των γεωργικών εισοδημάτων μέσω του προϋπολογισμού.

Η σημασία του γεωργικού τομέα στην Ελλάδα και την Κοινότητα

Ο γεωργικός τομέας παίζει έναν πολύ πιο σημαντικό ρόλο στην ελληνική οικονομία απ'ότι στις άλλες χώρες της ΕΟΚ από άποψη συμβολής του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, στην απασχόληση και στο Ισοζύγιο Πληρωμών.

Ακόμη μεγαλύτερες διαφορές μεταξύ Ελλάδος και των άλλων χωρών της Κοινότητας, παρατηρούνται στη συμμετοχή του γεωργικού τομέα στη συνολική απασχόληση. Η συμμετοχή αυτή στην Ελλάδα είναι τετραπλάσια από την αντίστοιχη μέση συμμετοχή του τομέα στην απασχόληση στις χώρες της ΕΟΚ.

Η συμμετοχή των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων στις συνολικές εξαγωγές της χώρας μας, είναι επίσης πολύ μεγαλύτερη από την αντίστοιχη συμμετοχή στις περισσότερες χώρες της ΕΟΚ.

Έτσι η συμμετοχή των εξαγωγών των γεωργικών προϊόντων στις συνολικές εξαγωγές στη χώρα μας, είναι τριπλάσια από την μέση συμμετοχή τους στις άλλες χώρες της Κοινότητας και πενταπλάσια από την αντίστοιχη συμμετοχή της Γερμανίας, που είναι η χώρα της ΕΟΚ με την μικρότερη συμμετοχή γεωργικών προϊόντων στις συνολικές εξαγωγές.

Εξαίρεση αποτελούν η Ιρλανδία και η Δανία, όπου η συμμετοχή των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων στις συνολικές εξαγωγές είναι μεγαλύτερη απ'ότι στην Ελλάδα.

Η σημασία του γεωργικού τομέα για το Ισοζύγιο Πληρωμών από την πλευρά των εισαγωγών, φαίνεται να είναι μεγαλύτερη στην Ελλάδα από ότι σε όλες τις άλλες χώρες της Κοινότητας. Η συμμετοχή των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων στις συνολικές εξαγωγές στην Ελλάδα είναι μικρότερη από την αντίστοιχη συμμετοχή σε όλες τις άλλες χώρες της ΕΟΚ, παρόλο που οι διαφορές στα σχετικά ποσοστά δεν είναι πολύ μεγάλες.

Φυσικοί πόροι και χρησιμοποίησή τους στην Κοινότητα

Το σύνολο της αγροτικής γης στην Κοινότητα το 1980 περιλαμβανομένων και των δασικών εκτάσεων, έφθανε το 125 εκατομ. εκτάρια, από τα οποία 93 εκατ. εκτάρια ήταν γεωργική γη και 32 εκ. εκτάρια οι δασικές εκτάσεις.

Με την ένταξη της χώρας μας στην Κοινότητα, η γεωργική γη αυξήθηκε κατά 9 εκατ. εκτάρια, περίπου δηλαδή κατά 10%, ενώ οι δασικές εκτάσεις αυξήθηκαν κατά 3 εκ. εκτάρια δηλαδή κατά 9% περίπου.

Έτσι, με την προσθήκη της Ελλάδος στην Κοινότητα είχαμε μια ελαφριά μεταβολή στην συνολική χρησιμοποίηση της γεωργικής γης, με κάποια αύξηση του ποσοστού γης, που χρησιμοποιούνται για λιβάδια και βοσκοτόπους, μείωση του ποσοστού των ορόσιμων εδαφών και αύξηση του ποσοστού των εδαφών που χρησιμοποιούνται για μόνιμες καλλιέργειες. Οι μεταβολές αυτές βέβαια δεν επηρέασαν σημαντικά την αρχική κατανομή της αγροτικής γης στην Κοινότητα, λόγω του μικρού μεγέθους της χώρας μας.

Η ένταξη της Ελλάδας στην Κοινότητα, μείωσε την ποιότητα των καλλιεργούμενων εκτάσεων, δοθέντος ότι οι πεδινές εκτάσεις της χώρας είναι σχετικά περιορισμένες, ενώ επιπλέον η άρδευση των εδαφών στη χώρα μας είναι επίσης μικρότερη από τις άλλες Κοινοτικές χώρες.

Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις στην Ελλάδα

Το μέγεθος μιας γεωργικής εκμεταλλεύσης έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί επηρεάζει σημαντικά την παραγωγικότητα και το ύψος των εισοδημάτων των αγροτών.

Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις στη χώρα μας έχουν σχετικά μικρό μέγεθος και καθεμία περιλαμβάνει ένα σχετικά μεγάλο αριθμό αγρο-

κτημάτων τα οποία πολλές φορές απέχουν πολύ μεταξύ τους.

Το μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα είναι πολύ μικρότερο από το μέσο μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Κοινότητα, καθώς επίσης και από το αντίστοιχο μέγεθος για κάθε χώρα χωριστά.

Η διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων διαφέρει επίσης σημαντικά μεταξύ της Ελλάδας και των άλλων χωρών της Κοινότητας, ακόμη υπάρχουν σημαντικές διαφορές και στο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων μεταξύ των χωρών.

Το σχετικά μικρό μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα, είχε σαν αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της Κοινότητας, με την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, ενώ η συνολικά χρησιμοποιούμενη γεωργική γη αυξήθηκε.

Σχετικά μικρότερο είναι το μέγεθος των κτηνοτροφικών μονάδων σε όρους αριθμών κατεχόμενων ζώων.

Η ένταξη της Ελλάδος στην Κοινότητα, αύξησε σημαντικά τον αριθμό των κτηνοτρόφων της Κοινότητας, ενώ η αντίστοιχη αύξηση του ζωϊκού κεφαλαίου ήταν πολύ μικρή.

Εργατικό Δυναμικό και απασχόληση στη γεωργία

Ο γεωργικός τομέας στην Κοινότητα εξακολουθεί, παρά την σημαντική και συνεχή μείωση τα τελευταία χρόνια, να συμβάλει σημαντικά στην απασχόληση, ιδιαίτερα σε ορισμένες χώρες της Κοινότητας όπως επίσης και στην Ελλάδα.

Ένας σημαντικός αριθμός των εργαζομένων στη γεωργία είναι άτομα μερικής απασχόλησης.

Η Ελλάδα αντιπροσωπεύει το 20% περίπου του συνολικού αριθμού των εργαζομένων στη γεωργία στην Κοινότητα.

Ιδιαίτερη σημασία για την γεωργία στην Κοινότητα έχει η οικογενειακή απασχόληση.

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ & ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΜΕ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Σε χιλιάδες

ΕΤΗ	Απασχολούμενοι στο σύνολο της Οικονομίας	Απασχολούμενοι στη Γεωργία	%	Απασχολούμενοι εκτός Γεωργίας	%	Σύνολο αριθμὸ ΕΜΕ	ΕΜΕ Οικο ας	%	ΕΜΕ εκτός Οικογένειας
1980	3.356	1.108	33,0	2.248	67,0	956	858	89,7	98
1981	3.529	1.093	30,7	2.446	69,3	935	843	90,2	92
1982	3.501	1.069	30,5	2.432	69,5	924	827	89,5	97
1983	3.540,1	1.060,4	30,0	2.479,7	70,0	917	813	88,6	104
1984	3.551,0	1.043,6	29,4	2.507,4	70,6	918	808	88,0	110
1985	3.558,5	1.036,9	28,9	2.551,6	71,1	931	803	86,2	128
1986	3.600,7	1.026,0	28,5	2.574,7	71,5	898	781	87,0	117
1987	3.597,5	970,7	27,0	2.626,8	73,0	849	729	85,9	120
1988	3.650,8	945,7	25,9	2.705,1	74,1	828	712	86,0	116
1989	3.593,4	910,2	25,3	2.683,2	74,7	796	685	86,0	111
1990	3.580,0	892	24,9	2.690,0	75,1	794,4	683	86,0	111,4

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ 1) Ετήσια Έρευνα Εργατικό δυναμικό

2) Έρευνα διάρθρωσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Σημείωση: 1 ΕΜΕ = χρόνος εργασίας ατόμου πλήρως απασχολόμενου στη Γεωργία

(275 ημέρες).

Η προσφορά γεωργικών προϊόντων και η διάρθρωση της γεωργικής παραγωγής.

Παρά το μικρό της μέγεθος, η χώρα μας συμβάλλει σημαντικά στη συνολική γεωργική παραγωγή της Κοινότητας.

Η διάρθρωση της γεωργικής παραγωγής στη χώρα μας, διαφέρει πολύ από την αντίστοιχη διάρθρωση της κοινοτικής γεωργίας. Η χώρα μας υστερεί πολύ έναντι της Κοινότητας στην παραγωγή προϊόντων ζωϊκού βασιλείου, ενώ υπερβαίνει την Κοινότητα στην ποσοστιαία συμμετοχή της παραγωγής των προϊόντων φυτικού βασιλείου και ιδιαίτερα ορισμένων μεσογειακών προϊόντων. Μεγάλη είναι επίσης η συμμετοχή των νωπών φρούτων, των λαχανικών και του καπνού στην Ελλάδα, ενώ η συμμετοχή των ζαχαρότευτλων, των ελαιούχων σπόρων και του κρασιού είναι μικρότερη.

Τέλος, ελαφριά μεγαλύτερη είναι η συμμετοχή του σιταριού και του αραβόσιτου στην Ελλάδα ενώ η συμμετοχή του κριθαριού είναι μικρότερη.

Αξιόλογη είναι η συμμετοχή της χώρας μας στην παραγωγή νωπών φρούτων και λαχανικών, σίτου, αραβόσιτου, ριζιού και πατάτας, ενώ η συμμετοχή της στην παραγωγή των άλλων προϊόντων είναι σχετικά περιορισμένη.

ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Ο προσανατολισμός του προγράμματος στον κλάδο της φυτικής παραγωγής αποβλέπει :

- Στην προώθηση των τεχνολογικών εξελίξεων και των νέων μέσων παραγωγής στην παραγωγική διαδικασία, για την αύξησή της.
- Στην εκτέλεση των απιτούμενων έργων υποδομής, την περαιτέρω εκμηχάνιση των καλλιεργητικών ασχολιών και την προσφορά εργατικού δυναμικού.
- Στην αποδοτικότητα των καλλιεργειών και τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων σε συνδυασμό με την αξιοποίηση και σωστή χρήση της τεχνικής βοήθειας και της ενημέρωσης μέχρι το στάδιο της μεταποίησης.
- Στην καλύτερη προσαρμογή των καλλιεργειών στις εδαφολογικές συνθήκες, για την εξασφάλιση προϊόντων ποιότητας.
- Στην προώθηση καλλιεργειών που αξιοποιούν τα πλεονάσματα της χώρας και παρουσιάζουν εξαγωγικές δυνατότητες.
- Στην επέκταση των καλλιεργειών που προορίζονται για την παραγωγή ζωοτροφών, για την κάλυψη των αναγκών της κτηνοτροφίας.
- Στην προετοιμασία για την αντιμετώπιση των νέων ορών ανταγωνισμού, που πιθανόν να δημιουργηθούν με την ολοκλήρωση της ενοποίησης της εσωτερικής αγοράς σε κοινοτικό επίπεδο το 1992.
- Στην πολιτική τιμών και οικονομικών ενισχύσεων και ιδιαίτερα στην ενίσχυση των μικρών και μεσαίων παραγωγών των προωθούμενων προϊόντων και των συναιτερισμών και ομάδων παραγωγών.
- Στην πολιτική έρευνας και τεχνολογίας, που βασίζεται στην σωστή απορρόφηση και ενσωμάτωση της τεχνολογίας.
- Στην πολιτική επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό των επί μέρους κλάδων της φυτικής παραγωγής. Αν και πολλοί κλάδοι κρίνονται ως κεκορεσμένοι (ελαιοκομία, αμπελουργία, σιτηρά κλπ.), ωστόσο σε όλους τους κλάδους παρουσιάζονται δυνατότητες επενδύσεων και ενισχύονται μέσα από εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα.

Οι κατά προϊόν φυτικής παραγωγής επιδιώξεις διαγράφονται ως

εξής:

Αροτραίες Καλλιέργειες

Η συνεχής μετατόπιση των καλλιεργούμενων εκτάσεων βασικών καλλιεργειών τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει το συσχετισμό της σκοπιμότητας παραγωγής και των οικονομικών ωφελειών.

Οι μεταβολές, οδηγούν στη διαπίστωση ότι ορισμένες καλλιέργειες ξεπέρασαν κατά πολύ τις εσωτερικές μας ανάγκες αλλά και τις δυνατότητες επικερδών εξαγωγών, ενώ άλλες υποχώρησαν κάτω από το επίπεδο των εσωτερικών μας αναγκών (μαλακό σιτάρι - κριθάρι).

Σιτηρά

Σύμφωνα με το πενταετές πρόγραμμα 1988-1992, οι καλλιέργειες των σιτηρών (εκτός από ρύζι), που προσανατολίζονται να καλύπτουν τις ανάγκες της εσωτερικής κατανάλωσης καθώς και τις δυνατότητες εξαγωγής απαιτούν συνολική έκταση 14.800.000 στρεμμάτων.

Στα τελευταία 3 χρόνια η έκταση που καλύπτεται κυμαίνεται στα επίπεδα των 14.100.000 στρεμμάτων στα οποία ορισμένα σιτηρά έχουν υπερβεί το επιθυμητό μέγεθος καλλιέργειας σε βάρος άλλων σιτηρών, που εμφανίζουν μείωση.

Προβλήματα εμφανίζονται επίσης και στο σύνολο της κοινοτικής παραγωγής σιτηρών. Για το λόγο αυτό η Κοινότητα επιθυμεί να τροποποιήσει την πολιτική που εφαρμόζει τα τελευταία χρόνια, ώστε να αποθαρρύνει την καλλιέργεια των σιτηρών στο σύνολό της.

Τούτο όμως, θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τον Έλληνα παραγωγό και γενικότερα για την χώρα μας, που η καλλιέργεια των σιτηρών ενδείκνυται να παραμείνει στα επίπεδα που έχει προγραμματιστεί, με σωστή κατανομή των διαφόρων ειδών.

Σιτάρι μαλακό

Το μαλακό σιτάρι παρουσιάζει συνεχή μείωση στην έκταση. Η μείωση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο, στην επέκταση του σκληρού

και στην επέκταση του ηλίανθου. Όμως ήδη η μείωση της καλλιέργειας σταμάτησε και τα τρία τελευταία χρόνια σταθεροποιήθηκε η καλλιεργούμενη έκταση. Στην κατάσταση αυτή έχει επιδράσει ουσιαστικά η τιμή του σκληρού, που είναι μεγαλύτερη του μαλακού, καθώς και η κατά στρέμμα ενίσχυση από κοινοτικούς πόρους.

Επίσης εκτιμάται, ότι στην προσεχή διετία θα μπορούμε να καλύψουμε τις ανάγκες απ'την δική μας παραγωγή διότι, οι κοινοτικές ποιοτικές προδιαγραφές στο σκληρό σιτάρι έχουν γίνει πιο αυστηρές.

Σκληρό σιτάρι

Οι ανάγκες της χώρας έχουν καλυφθεί και το πλεόνασμα στέλνεται κυρίως στην Ιταλία και στις τρίτες χώρες. Προβλέπεται η σταθεροποίηση ή μείωση της καλλιέργειας του σκληρού. Σ'αυτό θα επιδράσουν και οι κοινοτικές ποιοτικές προδιαγραφές που έχουν γίνει πιο αυστηρές, αν και η ποιότητα του σκληρού σιταριού έχει βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

Κριθάρι

Ο προγραμματισμός της τετραετίας είχε γίνει με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της κτηνοτροφίας και ζυθοβιομηχανίας. Οι συνθήκες όμως που δημιουργήθηκαν και που προήλθαν από επιδράσεις, που αν αναφέραμε ήδη στο μαλακό σιτάρι, οδήγησαν σε αντίθετες τάσεις. Εκτιμάται όμως ότι θα υπάρξει κάποια αύξηση των εκτάσεων μετά από την αυξημένη ζήτηση κριθαριού.

Καλαμπόκι

Την τελευταία διετία η καλλιέργεια του καλαμποκιού αυξήθηκε πλησιάζοντας τα 2.500 χιλ. στρέμματα που είναι και ο στόχος του 1992.

Ανάλογα αυξημένη είναι και η παραγωγή του, υπερκαλύπτοντας έτσι τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς και δημιουργώντας αποθέμα-

τα για εξαγωγή που λόγω της καλής ποιότητάς τους, φαίνεται ότι δεν θα συναντήσουν έντονες δυσχέρειες στην ΕΟΚ.

Οι βελτιωμένες αποδόσεις του προϊόντος, καθώς και η συνεχής αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων, πιστεύεται ότι τελικά θα οδηγήσουν την καλλιέργεια στην επίτευξη των στόχων.

Ρύζι

Οι στόχοι του προγράμματος ήταν αύξηση της παραγωγής ρυζιού μικρόσπερων ποικιλιών και τύπου INDICA και σταθεροποίηση της καλλιέργειας των λοιπών ποικιλιών.

Πράγματι κατά μεγάλο μέρος, οι στόχοι αυτοί πραγματοποιήθηκαν και σ' αυτό επέδρασαν η κοινοτική επιδότηση καθώς και οι νέες εκτάσεις που μπήκαν στην καλλιέργεια. Αποτέλεσμα των παραπάνω εξελίξεων είναι ο μηδενισμός των εισαγωγών ρυζιού τύπου INDICA και αύξηση των εξαγωγών.

Βρώσιμα όσπρια

Η καλλιέργεια των οσπρίων μειώνεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια και τα επίπεδα τόσο των εκτάσεων όσο και της παραγωγής υστερούν σημαντικά απ' τους προγραμματισμένους στόχους.

Στόχος εδώ είναι η μείωση των εισαγωγών για την κάλυψη του ελλείμματος και του περιορισμό του συναλλάγματος που εξάγεται.

Ακόμα μελέτη και έρευνα, για την εξεύρεση κατάλληλων ποικιλιών για τις εδαφοκλιματικές συνθήκες στη χώρα μας.

Στόχος ακόμα είναι η συστηματική καταπολέμηση ασθενειών και χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων.

Μηδική

Στόχος μας, για την καλλιέργεια της μηδικής, που αποτελεί τη βάση παραγωγής πρωτεϊνούχων ζωοτροφών, είναι η αύξηση της παραγωγής, σε επίπεδο που να καλύπτονται οι ανάγκες της κτηνοτροφίας σε σανό καλής ποιότητας.

Γενικότερα, η επέκταση της καλλιέργειας μηδικής θα πρέπει να συνεκτιμηθεί με:

- την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, ώστε να αναμένεται ότι θα υπάρξει επί τόπου η κατανάλωση της παραγωγής
- την αύξηση της καλλιέργειας σε ορισμένες περιοχές (Θεσσαλία), ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες της κτηνοτροφίας
- την εφαρμογή σωστής τεχνικής (άρδευση κλπ.), ώστε να εξασφαλιστεί η στρεμματική απόδοση και η ποιοτική βελτίωση του είδους.

Καπνός

Η καπνοκαλλιέργεια, μετά την ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ και τον περιορισμό του κρατικού ελέγχου, παρουσίασε αύξηση στις καλλιεργούμενες εκτάσεις και συνεπώς στην παραγωγή, με συνέπεια να δημιουργούνται προβλήματα στην απορρόφηση του προϊόντος.

Για πρώτη φορά η ΕΟΚ άρχισε να εφαρμόζει τη συνυπευθυνότητα και στον, καπνό, ορίζοντας Μέγιστη Εγγυημένη Ποσότητα (ΜΕΠ) για το σύνολο της Κοινότητας και για τις εσοδείες 1988-89-90 σε 385.000 τόνους καπνού σε φύλλα.

Η ΜΕΠ της Ελλάδας ανέρχεται σε 140.500 τόνους. Οι προβλεπόμενες ποινές που καθορίζει η Κοινότητα για κάθε ποικιλία ή ομάδα ποικιλιών, εφόσον υπερβεί τη ΜΕΠ, είναι μείωση 1% της τιμής παρέμβασης και πριμοδότησης για υπέρβαση 1% του επιπέδου παραγωγής που καθορίστηκε.

Γενική παρατήρηση είναι ότι, εκτός από τα καπνά Βιρτζίνια, που επιζητείται η κατά το μέγιστο αύξηση των εκτάσεων τους στις υπόλοιπες ποικιλίες θέλουμε μείωση των εκτάσεων.

Πέρα απ'την ποσοτική προσαρμογή και την ποικιλιακή σύνθεση της παραγωγής, θα επιδιωχθεί η βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος. Γι'αυτό λοιπόν προγραμματίζεται:

- Μείωση του κόστους παραγωγής των καπνών και βελτίωση της ποιότητας, για αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους.
- Συστηματική καθοδήγηση των καπνοπαραγωγών σε όλα τα στάδια της

παραγωγικής διαδικασίας (καταπολέμηση ασθενειών).

- Αντικατάσταση των λιγότερο ζητούμενων ποικιλιών καπνού, με αυτά της μεγαλύτερης ζήτησης.
- Χορήγηση πιστώσεων για επισκευή και εκσυγχρονισμό παλαιών ξηραντηρίων καπνών.

Αρωματικά-Φαρμακευτικά Φυτά

Ο κλάδος των αρωματικών-φαρμακευτικών φυτών περιλαμβάνει μια μεγάλη κατηγορία αυτοφυών φυτών (ρίγανη, φασκόμηλο, δάφνη), πολλά απ'τα οποία άρχισαν να καλλιεργούνται συστηματικά στην Ελλάδα.

Το γεγονός όμως, ότι πολλά απ'τα είδη αυτά παράγονται και σε άλλες χώρες με πολύ χαμηλό κόστος, λόγω διαφορετικών δομών της οικονομίας τους (Αλβανία-Τουρκία), δημιουργεί δυσκολίες στις εξαγωγές προς τις χώρες της ΕΟΚ και Β. Αμερικής.

Επίσης, η απουσία έρευνας της εσωτερικής και εξωτερικής αγοράς του τομέα, για την εξεύρεση νέων αγορών ή αύξηση των ήδη υπάρχουσων, δεν βοηθά στην προώθηση του τομέα.

Ο προγραμματισμός σ'αυτόν τον τομέα αποβλέπει:

- στην ενίσχυση ανάπτυξης πρωτοβουλιών από συναιτερισμούς ή ιδιώτες
- στην επιστημονική έρευνα της εσωτερικής και εξωτερικής αγοράς, για την επισύμανση των ειδών που ζητούνται,
- στην μείωση του κόστους παραγωγής των καλλιεργούμενων ειδών, με βελτίωση της ποιότητάς τους,
- στην ανάπτυξη των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, έχουν ληφθεί τα εξής μέτρα:

- η δημιουργία μονάδας, με σκοπό την έρευνα της αγοράς (αυξημένες αποκτήσεις των αγορών, τα είδη που ζητούνται περισσότερο, εξεύρεση νέων αγορών, ανταγωνισμός).
- Εκμηχάνιση και συστηματική καλλιέργεια στις κατάλληλες περιοχές.

- Δημιουργία φορέα παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού (σπόροι).

Επίσης, εξετάζεται η δυνατότητα ένταξης των ειδών αυτών σε Κοινή Οργάνωση Αγοράς, έτσι ώστε να αναλάβει η ΕΟΚ την οικονομική στήριξη του τομέα.

Ζαχαρότευτλα-Ζάχαρη (Θεσσαλία-Μακεδονία-Θράκη)

Τα τελευταία χρόνια, παρά το ότι ο στόχος για την καλλιέργεια των τεύτλων είναι τα 450.000 στρέμματα, αυτός όχι μόνο επιτυγχάνεται, αλλά η τελική έκταση που καλλιεργείται να υπολείπεται κατά πολύ αυτού και έτσι να μην αξιοποιείται η δυναμικότητα των εργοστασίων.

Οι παραγωγοί απομακρύνονται για τους εξής λόγους απ'την παραγωγή:

- Οι ετήσιες αυξήσεις των τιμών έχουν διακυμάνσεις που φτάνουν μέχρι και 60-70%.
- Ο ανταγωνισμός από άλλες καλλιέργειες όπως βαμβάκι, καλαμπόκι.
- Εξάπλωση του ρυζιού.
- Έλλειψη μηχανών συγκομιδής.
- Υψηλό κόστος άρδευσης.

Στα μέτρα πολιτικής περιλαμβάνονται:

- α) Η αγορά 50 συγκομιστικών μηχανών που θα συμβάλλει υπέρ της τευτλοκαλλιέργειας.
- β) Οι παραγωγοί θα πρέπει να γνωρίζουν τα οικονομικά δεδομένα και τις προϋποθέσεις για να αποφασίσουν αν θα καλλιεργήσουν ζαχαρότευτλα ή άλλες ανταγωνιστικές καλλιέργειες και να δουν την τιμή που καθορίζεται απ'την αποδοτικότητα έναντι των άλλων ανταγωνιστικών καλλιεργειών κι όχι απ'την αποδοτικότητα που αναφέρεται στο σύνολο της χώρας. Θα πρέπει ακόμη να ενημερώνονται για τις ενισχύσεις που θα τους δίνονται.
- γ) Η αναθεώρηση της δανειοδοτικής πολιτικής της ΑΤΕ.
- δ) Προγράμματα εφαρμογής για την καταπολέμηση των ασθενειών.

Η σωστή εφαρμογή των παραπάνω θα μπορέσει να υλοποιήσει ένα νέο σύστημα συμφωνητικών, με βάση τη συναλλαγή παραδοτέας ποσότητας των τεύτλων και όχι της έκτασης καλλιέργειας όπως μέχρι τώρα εφαρμοζείται.

Βαμβάκι

Η έκταση της βαμβακοκαλλιέργειας την τελευταία πενταετία κυμάνθηκε σε οριακά για την χώρα μας επίπεδα, υπερκαλύπτοντας τον τελικό στόχο των 2,5 εκατ. στρεμμάτων του τετραετούς προγράμματος 1988-92.

Ο προσανατολισμός του προγράμματος αποβλέπει:

- Στη διατήρηση της παραγωγής, για αυτάρκεια σε πρώτη ύλη άριστης ποιότητας της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας, με σταθεροποίηση των μέσων στρεμματικών αποδόσεων σε υψηλά επίπεδα.
- Στην ποιοτική βελτίωση και τυποποίηση του προϊόντος.
- Στην μείωση του κόστους παραγωγής και τη διαμόρφωση των τιμών σε επίπεδα ικανοποιητικά για το εισόδημα των παραγωγών.

Οι δραστηριότητες και τα μέτρα πολιτικής για την επιτυχία των παραπάνω στόχων είναι:

- 1) Βελτιώσεις στην καλλιέργεια.
- 2) Βελτιώσεις των μέσων διακίνησης του βαμβακιού, με σκοπό την ποιοτική βελτίωση του προϊόντος.
- 3) Επέκταση της ομαδοποίησης της καλλιέργειας, με συγκρότηση 20 νέων ομάδων παραγωγών, για την επέκταση της εκμηχάνισης και μείωση του κόστους παραγωγής.
- 4) Τεχνική εκπαίδευση των αγροτών, των χειριστών μηχανημάτων και των τεχνικών κλωστηρίων, υφαντηρίων και πλεκτηρίων.
- 5) Επιδίωξη αύξησης της Μέγιστης Εγγυημένης Ποσότητας βαμβακιού στις Ε.Κ και μείωση της συνυπευθυνότητας, προς όφελος του εισοδήματος των παραγωγών.

Ηλιάνθος

Το 1987 συμμετείχε στην Ακαθάριστη Αξία Φυτικής Παραγωγής κα-

τά 1%. Το χαμηλό επίπεδο τιμών, η επιβολή συνυπευθυνότητας στους παραγωγούς και η εξάρτηση της καλλιέργειας, γενικά, απ' τις βροχοπτώσεις καθιστούν δύσκολη τη διατήρηση της καλλιεργούμενης έκτασης ακόμη και στα σημερινά επίπεδα. Παρ' όλα αυτά θα επιδιωχθεί η αύξηση της παραγωγικότητας και η βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος.

Η εγχώρια σποροπαραγωγή καλύπτει κατά 80% περίπου τις ανάγκες της χώρας σε σπόρο σποράς, ενώ το υπόλοιπο, καλύπτεται με σπόρο υβριδίων που εισάγονται.

Τα μέτρα για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι:

- Προώθηση του προγράμματος έρευνας και βελτίωσης των ποικιλιών και δημιουργία ελληνικών υβριδίων.
- Βελτίωση των συνθηκών σποροπαραγωγής.
- Βελτίωση της τεχνικής της καλλιέργειας και ενημέρωση των παραγωγών.
- Μείωση του κόστους παραγωγής και βελτίωση των κοινοτικών τιμών.

Σόγια

Από το 1987 η καλλιέργεια της σόγιας περιλήφθηκε στις προωθούμενες καλλιέργειες λόγω των ωφελημάτων απ' την παραγωγή της (βελτίωση της υψής του εδάφους) και επίσης των αναγκών της κτηνοτροφίας σε σογιάλευρο που καλύπτονται μέχρι σήμερα από εισαγωγές.

Το εισόδημα στην κανονική καλλιέργεια και σε σύγκριση με το εισόδημα των ανταγωνιστικών καλλιεργειών (βαμβάκι-καλαμπόκι) δεν είναι ικανοποιητικό. Υπάρχουν όμως περιθώρια βελτίωσης του, με την αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων και τη βελτίωση των κοινοτικών τιμών.

Προβλέπεται, η σταδιακή αύξηση της έκτασης, με επίλυση των προβλημάτων παραγωγής, τη βελτίωση των στρεμματικών αποδόσεων και τη μείωση του κόστους παραγωγής.

Οι δραστηριότητες για την επιτυχία των στόχων είναι:

- Επιλογή και βελτίωση κατάλληλων παραγωγικών ποικιλιών κατά ζώ-

νες καλλιέργειας.

- Μελέτη και καθορισμός της τεχνικής της καλλιέργειας, σύμφωνα με τις οικολογικές συνθήκες, για αύξηση των αποδόσεων.
- Βελτίωση της μηχανικής συγκομιδής, για μείωση των απωλειών.
- Τεχνική εκπαίδευση και ενημέρωση των αγροτών.
- Εντατικοποίηση της έρευνας, για επίλυση των προβλημάτων.

Κηπευτικά

Τομάτα (επιτραπέζια-βιομηχανική)

Η εσωτερική αγορά είναι αυτάρκης σε τομάτα συνήθους εποχής. Στις περιπτώσεις εποχιακής έλλειψης, καταναλίσκονται μικρές ποσότητες βιομηχανικής τομάτας. Ο προσανατολισμός του προγράμματος αποβλέπει στη διατήρηση της παραγωγής στα ίδια περίπου επίπεδα, με ενθάρρυνση για επέκταση της όψιμης καλλιέργειας.

Επίσης, επιδιώκεται η μείωση της έκτασης της υπαίθριας τομάτας συνήθους εποχής, ενώ αντίθετα επιδιώκουμε αύξηση της παραγωγής, που θα επιτευχθεί με την αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων.

Η εξέλιξη της καλλιέργειας της βιομηχανικής τομάτας στην τελευταία εμφανίζει γενικά μείωση στις εκτάσεις και ανάλογη εξέλιξη είχε και η παραγωγή.

Οι εξελίξεις αυτές συνδέονται με τις επιπτώσεις απ' την κοινωνική πολιτική και τις διεθνείς συγκυρίες, του εμπορίου. Ο προγραμματισμός του προγράμματος είναι η διατήρηση της οροφής των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Πατάτα

Επιδίωξη του προγράμματος είναι η διατήρηση της συνολικής ετήσιας παραγωγής πατάτας στο επίπεδο των 950 χιλ. τόνων περίπου, με σκοπό την κάλυψη της εγχώριας κατανάλωσης.

Οι εξαγωγές πατάτας που γίνονται κάθε χρόνο δεν αποτελούν αυτοσκοπό, αλλά γίνονται για την αποσυμφόρηση της εγχώριας αγοράς

και τη συγκράτηση των τιμών σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Φράουλα

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις μειώνονται συνεχώς ενώ αντίθετα η παραγωγή σταθεροποιήθηκε. Αυτό οφείλεται στη μείωση της υπαίθριας φράουλας και την αύξηση της υπό κάλυψη.

Επιδιώκεται η μείωση της παραγωγής όψιμης φράουλας που διατίθεται κυρίως στις βιομηχανίες και αύξηση της πρώιμης επιτραπέζιας φράουλας.

Κηπευτικά υπό κάλυψη (τομάτα, αγγούρι, πιπεριά, κολοκυθάκι)

Οι εκτάσεις των καλλιεργειών παρουσιάζουν μικρή αύξηση στο 11,3%. Οι καλλιέργειες της τομάτας και του αγγουριού επικρατούν.

Οι θερμοκηπιακές καλλιέργειες είναι προωθούμενες και επιδιώκεται η αύξηση της παραγωγής τους και της παραγωγικότητας. Η επιπλέον παραγωγή θ' απορροφηθεί απ' την εσωτερική αγορά, αλλά και από εξαγωγές, σε εποχές που οι τιμές στις αγορές του εξωτερικού είναι πολύ υψηλές.

Παράλληλα, επιδιώκεται η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Επιδοτούνται τα θερμοκήπια όλων των τύπων, καθώς και οι εγκαταστάσεις θέρμανσης στα παλιά θερμοκήπια. Με την βελτίωση των στρεμματικών αποδόσεων και την αύξηση των εκτάσεων των υπό κάλυψη καλλιεργειών, επιδιώκουμε ο όγκος των κηπευτικών εκτός εποχής να φτάσει τους 700 χιλ. τόνους, έναντι 590 χιλ. τόνους που ήταν το 1987.

Ακρόδρυα (Ξηροί καρποί)

Η καλλιέργεια των ακρόδρυων έχει επεκταθεί, η δε παραγωγή καλύπτει τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς. Στα κυριότερα απ' αυτά (αμύγδαλα) είναι απαραίτητες οι εξαγωγές.

Ακτινίδιο

Το ακτινίδιο έχει ως προϊόν μεγάλες εξαγωγικές δυνατότητες, τόσο ως προς την ευρύτητα απορρόφησης, όσο και ως προς τις τιμές που πληρώνεται, γι' αυτό έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον στους παραγωγούς.

Η ακτινιδιά θα εγκαθίσταται μετά από έγκριση των αρμοδίων υπηρεσιών του υπ. Γεωργίας και θα βασίζεται στις κλιματικές και εδαφικές συνθήκες κατόπιν ανάλυση του εδάφους.

Αβοκάντο

Η καλλιέργεια αυτή έχει οικονομικό ενδιαφέρον, λόγω της εξαγωγικής σημασίας και του υψηλού εισοδήματος που αποφέρει στον παραγωγό, γι' αυτό συγκαταλέγεται στις προωθούμενες.

Προγραμματίζεται η εγκατάσταση νέων φυτειών έκτασης 2.000 στρεμμάτων σε αντικατάσταση ελαιοποιήσιμης ελιάς.

Εσπεριδοειδή

Στην καλλιέργεια των εσπεριδοειδών δεν επιζητείται να αυξηθεί η έκταση, αλλά να παραμείνει στα ίδια επίπεδα. Συγκεκριμένα προβλέπεται :

- Η εξασφάλιση των αναγκαίων αναπαραγωγικού υλικού των προωθούμενων ειδών.
- Η βελτίωση στο στάδιο της παραγωγής, με αντικατάσταση ανεπιθύμητων ποικιλιών με νέες βελτιωμένες.
- Η αύξηση των βελτιωμένων πρώιμων και όψιμων ποικιλιών.

Νωπές οπώρες

Η συνολική παραγωγή νωπών φρούτων, παρουσιάζει μικρή άνοδο. Στόχος της πολιτικής είναι :

- Διατήρηση των εκτάσεων στα σημερινά επίπεδα.
- Επέκταση προωθούμενων ποικιλιών, οι οποίες ανταποκρίνονται στη ζήτηση (εσωτερική - εξωτερική).

- Διεύρυνση των συνεταιριστικών οργανώσεων της εσωτερικής αγοράς.
- Ενίσχυση της οργανώσεως της όλης συνεταιριστικής εξαγωγικής προσπάθειας.

Ελαιοκομία

Υπάρχει όριο παραγωγής (Μέγιστη Εγγυημένη Ποσότητα), του οποίου η υπέρβαση οδηγεί σε μείωση της ενίσχυσης στην παραγωγή. Το πρόγραμμα αποβλέπει στη διατήρηση της παραγωγής με αύξηση της παραγωγικότητας και βελτίωση της ποιότητας. Τα μέτρα είναι:

- Βελτίωση της ποιότητας, ενημέρωση και εκπαίδευση των ελαιοπαραγωγών.
- Αύξηση της εσωτερικής κατανάλωσης, με ενημέρωση του καταναλωτή.
- Βελτίωση των συνθηκών τυποποίησης, για προστασία της ποιότητας.
- Εφαρμογή μέτρων για αποκατάσταση των ζημιών και αποζημίωση των παραγωγών.
- Προώθηση πωλήσεων και εξαγωγών εντός και εκτός της Κοινότητας.

Αμπελοειδή

Εδώ θέλουμε, διατήρηση της παραγωγής μας στα ίδια επίπεδα και αυτό θα γίνει με την απομάκρυνση ακατάλληλων ποικιλιών, την αναδιάρθρωση μη παραγωγικών φυτειών και την αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία θα επιτευχθεί με την εφαρμογή τεχνικής καλλιέργειας.

Το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης των αμπελώνων δεν προχωράει με ικανοποιητικό ρυθμό, κυρίως λόγω των σχετικά χαμηλών αποζημιώσεων και της ανεπάρκειας πολλαπλασιαστικού υλικού. Αντίθετα, το πρόγραμμα εκρίζωσης με εγκατάληψη της αμπελοκαλλιέργειας, έχει επιτυχία, δεδομένου ότι οι χορηγούμενες αποζημιώσεις θεωρούνται ικανοποιητικές.

Τέλος, υπάρχει η προοπτική για νέο τροποποιητικό που θα αυξάνει τις χορηγούμενες ενισχύσεις για τον σκοπό της αναδιάρθρωσης των αμπελοκαλλιιεργειών.

Ανθοκομία

Η καλλιεργούμενη με ανθοκομικά είδη έκταση έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια και έφτασε τα 11,7 χιλιάδες στρέμματα.

Οι επιδιώξεις είναι:

- Η αύξηση της παραγωγής ανθοκομικών προϊόντων και κυρίως σε είδη ελλειματικά, με σκοπό τη μείωση των εισαγωγών έτοιμου προϊόντος και την αύξηση των εξαγωγών.
- Αύξηση της παραγωγής φυτών κηποτεχνίας.
- Προώθηση κι άλλων μονάδων παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού.
- Ίδρυση νέων θερμοκηπιακών μονάδων πολλαπλασιαστηρίων και εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων.

Πίνακας παραγωγής των κυριότερων προϊόντων Αροτραίων καλλιεργειών

Σε τόνους

ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ ΚΑΛΛΕΡΓΕΙΕΣ

ΕΤΗ	Σιτηρά για καρπό	Βρώσιμα Όσπρια	Βιο/κά Φυτά	Κτην/κά Φυτά	Πεπονοειδή Πατάτες
1981	5283150	65364	29722935	2159752	1786501
1982	5520564	58067	2858639	2090444	1713992
1983	4641134	55312	2880510	1995877	1809253
1984	5556808	49557	2373012	1950638	1741226
1985	4529647	45105	3160160	1875030	1732838
1986	5283114	53684	3238028	1938558	1710297
1987	5180170	43125	2781810	1867064	1724312
1988	5596224	38814	2913712	1681391	1761195
1989	5742946	38641	3939670	1778063	1787231
1990	4505943	33950	3583614	1704972	1733818

Στην τελευταία δεκαετία στα σιτηρά για καρπό θα παρατηρούνται διακυμάνσεις στην παραγωγή με μεγάλη διαφορά από έτος σε έτος.

Στα βρώσιμα όσπρια έχουμε συνεχή μείωση.* Και στα βιο/κά φυτά παρατηρείται μείωση εκτός απ'τα τελευταία χρόνια.

Και στα κτη/κά φυτά έχουμε μείωση της παραγωγής.

Τέλος, στα πεπονοειδή και πατάτες έχουμε σταθερότητα στην παραγωγή.

Πίνακας παραγωγής Λαχανικών

Σε τόνους

ΕΤΗ	Λαχανικά	Στα έτη '81-82 παρατηρούμε μια σταθερότητα στην παραγωγή των λαχανικών. Το '83 παρατηρείται μείωση. Απ'το '84 σημειώνεται αύξηση και '85 διπλασιάζεται η παραγωγή.
1981	2324558	<p>Στα τρία (3) επόμενα έτη έχουμε μείωση της παραγωγής και καταλήγει σε σημαντική αύξηση τα δύο τελευταία έτη.</p>
1982	2330391	
1983	2253595	
1984	2830025	
1985	4971384	
1986	3900870	
1987	3845729	
1988	21326255	
1989	4262410	
1990	4260885	

Πίνακας παραγωγής Αμπελουργικών Προϊόντων

Σε τόνους

ΕΤΗ	Αμπελουργικά Προϊόντα	Μέχρι και το έτος '84 σημειώνεται αύξηση των αμπελουργικών προϊόντων, μετά η παραγωγή μειώνεται αισθητά και από το '88 μέχρι και τα τελευταία χρόνια η παραγωγή είχε μικρές διακυμάνσεις.
1981	880244	
1982	892273	
1983	978521	
1984	981117	
1985	904786	
1986	867083	
1987	806062	
1988	850598	
1989	842961	
1990	716700	

Πίνακας παραγωγής δένδροειδών καλλιεργειών

Τα νούμερα είναι σε τόνους

ΕΤΗ	Δενδρόδεις καλλιέργειες			
	Εσπεροειδή	Οπώρες	Ξηροί Καρποί	Λοιπά (ελιές, ελαι/δο)
1981	978045	1127132	95076	513324
1982	957288	998785	73964	518157
1983	913716	1106284	84429	532347
1984	993595	1120028	79450	442376
1985	867795	1035372	85482	525434
1986	1113929	1168868	78034	540165
1987	768025	1135153	56512	433509
1988	988439	1223169	80808	468903
1989	1210963	1210859	86910	561240
1990	1150067	1427999	79538	437460

Στα εσπεριδοειδή έχουμε, σημαντικές αλλαγές της παραγωγής από έτος σε έτος όπως και στους ξηρούς καρπούς. Ενώ στις οπώρες έχουμε αύξηση της παραγωγής τα έτη '89 και '90 και τέλος στις ελιές και το ελαιόλαδο έχουμε μείωση εκτός από το έτος '89 που έχουμε αύξηση.

ΑΛΙΕΙΑ

Η συμβολή της αλιευτικής παραγωγής στο Α.Γ.Π. κυμαίνεται στο 3-5% περίπου τα τελευταία έτη. Οι διάφορες αλιευτικές δραστηριότητες δημιουργούν συνθήκες απασχόλησης για σημαντικό αριθμό ατόμων, ενώ η αλιευτική παραγωγή συμβάλλει στην αντιμετώπιση του ελλειματικού αλιευτικού ισοζυγίου της χώρας και εξασφαλίζει προϊόντα υψηλής βιολογικής αξίας στον πληθυσμό.

Οι επιδιώξεις στον τομέα της Αλιείας αποβλέπουν στην:

- Στην αύξηση της παραγωγικότητας του τομέα της θαλάσσιας αλιείας και τη βελτίωση της διάρθρωσης του με την επιτάχυνση του ρυθμού ανανέωσης και εκσυγχρονισμού του αλιευτικού στόχου και οικονομικά κίνητρα για επενδύσεις.
- Ορθολογικοποίηση της εκμετάλλευσης των αλιευτικών πεδίων με την αποσυμφόρηση των αλιευτικών πεδίων με προσωρινές οριστικές αποσύρσεις οκαφών μέσης αλιείας και τρατών.
- Επέκταση των αλιευτικών πεδίων και καλύτερη εξυπηρέτηση αλιευτικού στόλου.
- Ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών με ιδιαίτερη έμφαση στις θαλασσοκαλλιέργειες με την προσέγγιση επενδυτικών πρωτοβουλιών με οικονομικά κίνητρα.
- Βελτίωση των συνθηκών εμπορίας και μεταποίησης των αλιευτικών προϊόντων.
- Ενίσχυση της αλιευτικής έρευνας και αλιευτικής εκπαίδευσης.

ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Γουνοφόρα ζώα

ΣΗΜΕΡΑ υπάρχουν 16 εκμεταλλεύσεις γουνοφόρων ζώων (Μιγκ-αλεπούδων) στη Β. Ελλάδα.

Την τελευταία 5ετία έκλεισαν 6 εκμεταλλεύσεις. Οι κυριότεροι λόγοι είναι οι εξής:

- δυσχέρεια παραγωγής ζωοτροφών ζωϊκής προέλευσης
- αδυναμία παροχής επιστημονικής βοήθειας απ' τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπ. Γεωργίας, λόγω μη ειδίκευσής τους.
- ο ανταγωνισμός απ' τα εισαγόμενα γουνοδέρματα
- διεθνής πτώση ζήτησης της γούνας.

Με δεδομένα τα παραπάνω επιδιώκεται:

- α) Ο εκσυγχρονισμός των υπάρχουσων μονάδων και η ίδρυση νέων μικρού μεγέθους.
- β) Οργάνωση εκπαιδεύσεων των εκτροφείων γουνοφόρων ζώων για τα διάφορα θέματα του κλάδου και επιμόρφωση ή μετεκπαίδευση στο εξωτερικό γεωπόνων και κτηνιάτρων.

Κονικλοτροφία

Η κονικλοτροφία στη χώρα μας ασκείται με δύο μορφές, τη χωρική και τη συστηματική. Οι συστηματικής μορφής είναι λίγες και ανέρχονται γύρω στις 65.

Επειδή παρατήρεται μία τάση αύξησης της ζήτησης του κουνελίστου κρέατος, λόγω των θρεπτικών ιδιοτήτων του οι στόχοι είναι:

- Μικρή αύξηση της παραγωγής το 1992 γύρω στο 3% σε σχέση με το 1990.
- Ίδρυση κονικλοτροφικών εκμεταλλεύσεων συστηματικής μορφής και εκσυγχρονισμός των υπάρχουσων, με την παροχή ποικονομικών ενισχύσεων του Καν. (ΕΟΚ) 797/85.

- Παραγωγή ραδιοφωνικών εκπομπών, για τις σύγχρονες μεθόδους εκτροφής των κουνελιών και τη θρεπτική αξία του κρέατός τους.

Σαλιγκαροτροφία

Η προβληματικότητα της σαλιγκαροτροφίας αποδίδεται κυρίως στις μη τόσο ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες της χώρας μας για την εκτροφή σαλιγκαριού, στις ασθένειες και τους εχθρούς τους, στην έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας, στη μη εφαρμογή σύγχρονου μεθόδων εκτροφής τους κ.α.

Έτσι σήμερα η παραγωγή σαλιγκαριών στη χώρα μας στηρίζεται στη συλλογή σαλιγκαριών από την φύση.

Κατά το 1992 η κατεύθυνση του Υπ. Γεωργίας είναι η ίδρυση μικρών δοκιμαστικών εκμεταλλεύσεων εκτροφής σαλιγκαριών, όπου οι κλιματολογικές συνθήκες θεωρούνται ευνοϊκές για την διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης της σαλιγκαροτροφίας και την απόκτηση γνώσεων και εμπειρίας και μετά επέκταση των εκμεταλλεύσεων σε επιχειρηματικό μέγεθος όπου τα οικονομικά αποτελέσματα είναι θετικά.

Μελισσοκομία

Κύρια παραγωγική κατεύθυνση του κλάδου είναι το μέλι, υπάρχουν όμως δυνατότητες εκμετάλλευσης της κυψέλης και ως προς τα άλλα προϊόντα, όπως ο βασιλικός πολτός, η γύρη και η προπόλη, τα οποία παράγονται σε ελάχιστες ποσότητες, αλλά η ζήτησή τους παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον.

Τα κυριότερα προβλήματα του κλάδου είναι:

- Η συνεχής μείωση της μελισσοκομικής χλωρίδας, που οφείλεται κυρίως στις πυρκαγιές.
- Οι εισαγωγές μελιού σε πολύ χαμηλές τιμές (Τρίτες Χώρες).
- Η αλόγιστη χρήση των φυτοφαρμάκων στις καλλιέργειες, που εκτός του ότι καταστρέφει μεγάλο αριθμό μελισσοσμηνών μειώνει κατά πολύ την παραγωγή.

- Η έλλειψη Ινστιτούτου Μελισσοκομίας.

Οι στόχοι για το 1992 είναι:

- Αύξηση της παραγωγής κατά 10% περίπου, με βάση το 1990.
- Αύξηση της παραγωγικότητας, με σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής.
- Βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος, της τυποποίησης και εμπορίας των μελισσοκομικών προϊόντων.

Σηροτροφία

Η σηροτροφία στην χώρα μας περιορίζεται στις περιοχές του Έβρου, των Σερρών, της Λάρισας και της Κρήτης, όπου κατά παράδοση εκτρέφονται κουκούλια.

Για το 1992, στόχος του Υπ. Γεωργίας είναι η αύξηση της παραγωγής στις παραπάνω περιοχές, η μείωση του κόστους παραγωγής και η ανάπτυξη της συλλογικής δράσης.

Χοιροτροφία

Τα κύρια χαρακτηριστικά του κλάδου είναι:

- α) Η κατανάλωση του χοιρινού κρέατος είναι μεγαλύτερη απ'την εγχώρια παραγωγή (70% εγχώρια - 36% εισαγωγή).
- β) Η μορφή παραγωγικότητας του κλάδου, με συνέπεια το υψηλό κόστος παραγωγής και κατ'επέκταση την μείωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων.
- γ) Η έλλειψη επαρκών έργων υποδομής (σφαγεία κλπ.).

Το 1992 επιδιώκεται:

- Η αύξηση της εγχώριας παραγωγής κατά 3% σε σχέση με το 1990.
- Η βελτίωση της ποιότητας του χοιρινού κρέατος και την αξιοποίηση των βρώσιμων και μη υποπροϊόντων αυτού, ώστε να αυξηθεί το εισόδημα του χοιροτρόφου.
- Η μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος με την προώθηση οικονομικών συστημάτων καθαρισμού στις χοιροτροφικές μονάδες.

- Βελτίωση του αναπαραγωγικού πληθυσμού.
- Η ανάπτυξη της συνεταιριστικής δραστηριότητας κυρίως στον τομέα της εμπορίας και διακίνησης του κρέατος.

Πτηνοτροφία

Η παραγωγή πτηνοτροφικών προϊόντων ήτοι κρέατος πουλερικών και αυγών, καλύπτει σχεδόν τις ανάγκες της κατανάλωσης στη χώρα μας.

Οι εισαγωγές αφορούν κυρίως προϊόντα που δεν παράγονται ακόμα στην Ελλάδα καθώς και μικροποσότητες άλλων προϊόντων που οφείλονται βασικά, στις παρουσιαζόμενες ευνοϊκές ευκαιρίες στην Κοινοτική αγορά.

Οι εξαγωγές πτηνοτροφικών προϊόντων αφορούν μικροποσότητες εποχιακών κυρίως πλεονασμάτων και η πραγματοποίησή τους υφίσταται ισχυρό ανταγωνισμό στη διεθνή αγορά.

Η Κοινοτική παραγωγή πτηνοτροφικών προϊόντων είναι πλεονασματική στο σύνολό της και οι εξαγωγές της Κοινότητας υφίσταται ισχυρό ανταγωνισμό στη διεθνή αγορά.

Ο προσανατολισμός της πτηνοτροφικής παραγωγής της χώρας μας για εξαγωγές δεν κρίνεται σκόπιμος επί του παρόντος, κυρίως λόγω υψηλού σχετικά κόστους παραγωγής και ισχυρού διεθνούς ανταγωνισμού κυρίως από ΗΠΑ, Βραζιλία και χώρες της ΕΟΚ.

Οι στόχοι στην πτηνοτροφία είναι:

- Αύξηση της παραγωγής κρέατος πουλερικού και αυγών, ανάλογα με την αύξηση της ζήτησης.

Για το 1992, θα επιδιωχθεί αύξηση της παραγωγής κρέατος πουλερικού κατά 4% και αυγών 1% σε σχέση με το 1990.

- Αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση του κόστους παραγωγής και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των πτηνοτροφικών προϊόντων.
- Βελτίωση της ποιότητας των πτηνοτροφικών προϊόντων.
- Παραγωγή και διάθεση νέων επεξεργασμένων προϊόντων αυγών και

κρέατος πουλερικών.

- Αύξηση της κατανάλωσης κρέατος πουλερικών, για την υποκατάσταση των άλλων ειδών κρέατος, που η χώρα μας είναι ελλειματική.
- Αύξηση της κατανάλωσης αυγών, μέσα απ'την βελτίωση της ποιότητας.
- Ενίσχυση των προσπάθειών των συνετ/κών οργανώσεων και των ιδιωτικών επιχ/σεων, για την οργάνωση της παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας των πτηνοτροφικών προϊόντων.

Αιγοπροβατοτροφία

Τα κύρια χαρ/κά του κλάδου είναι ότι, επικρατεί η εκτατική μορφή εκτροφής των ζώων, το μικρό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, η μεγάλη ηλικία των αιγοπροβατοτρόφων, η μη οργάνωση της εμπορίας και η έλλειψη τυποποίησης των προϊόντων. Δεδομένου δε ότι ο κλάδος στηρίζεται κατά μεγάλο μέρος στους βοσκοτόπους και το 80% των αιγοπροβάτων, εκτρέφονται στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της χώρας, πλήττεται σημαντικά από θεομηνίες και καταστροφές, με δυσμενείς επιπτώσεις στο εισόδημα των παραγωγών.

Έτσι, αποτελεί αναγκαιότητα ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων, για αύξηση της παραγωγικότητας, με σκοπό την αύξηση της παραγωγής, τη μείωση του κόστους παραγωγής αιγοπρόβειου γάλακτος και κρέατος και την αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών.

Εκτός των παραπάνω, προκειμένου να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των εγχώριων προϊόντων του κλάδου έναντι των εισαγόμενων, προς όφελος των παραγωγών και καταναλωτών, απαραίτητες προϋποθέσεις είναι η οργάνωση της εμπορίας και η βελτίωση - τυποποίηση των προϊόντων.

Οι στόχοι για το 1992 είναι:

- Αύξηση του αιγοπρόβειου κρέατος κατά 2% σε σχέση με το 1990.

- Αύξηση του αιγοπρόβειου γάλακτος κατά 4%, με σκοπό την αποδέσμευση αγελαδινού γάλακτος απ' την τυροκομία με την χρησιμοποίηση αιγοπρόβειου, τη μείωση των εισαγωγών σε γαλακτοκομικά προϊόντα.
- Μείωση κόστους παραγωγής αιγοπρόβειου γάλακτος και κρέατος.
- Βελτίωση της ποιότητας και τυποποίηση των παραγόμενων προϊόντων.
- Αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών.

Βοοτροφία

Η ανάπτυξη της βοοτροφίας και η αναδιάρθρωση και ο εκσυγχρονισμός των δομών της, είναι οι κύριοι στόχοι για το 1992. Η αυτάρκεια της χώρας μας στα κύρια προϊόντα του κλάδου, βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και κυμένεται στο 35% για το βόειο κρέας και 50% για τα αγελαδινά γαλακτοκομικά προϊόντα.

Οι επιπλέον ανάγκες της κατανάλωσης καλύπτονται από εισαγωγές. Επομένως, είναι ανάγκη να αναπτυχθεί η βοοτροφία, για να μειωθεί η εξάρτηση της χώρας μας από τις εισαγωγές. Κι αυτό θα γίνει με την εφαρμογή προγ/των για την αύξηση του ζωϊκού κεφαλαίου και την αύξηση της παραγωγής ζωοτροφών, τη βελτίωση του γενετικού υλικού την χορήγηση των εθνικών και κοινοτικών ενισχύσεων, την στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών, τη λήψη μέτρων στη μεταποίηση, εμπορία και βελτίωση της ποιότητας των βοοτροφικών προϊόντων.

Παράλληλα, η χώρα μας δεν διαθέτει τα πλεονεκτήματα των βόρειων χωρών της Ευρώπης (ευνοϊκές εδαφοκλιματικές συνθήκες, υψηλή τεχνολογία κλπ.).

Η γαλακτοπαραγωγός βοοτροφία, όπου υφίσταται μικρότερο ανταγωνισμό από εισαγωγές ομοειδών προϊόντων, θα συνεχίσει την ανοδική της πορεία και το 1992, με την προϋπόθεση ότι θα αυξηθεί η εθνική ποσόστωση γάλακτος.

Εδώ, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Κοινότητα δεν έχει μεγάλες δυνατότητες να μας ανταγωνισθεί σε νωπά γαλακτοκομικά προϊόντα. Ακόμη, έχουμε στροφή του καταναλωτικού κοινού στο νωπό παστεριωμένο γάλα, ευνοεί τον κλάδο.

Οι στόχοι του 1992 είναι:

- Αύξηση της παραγωγής βοείου κρέατος 2% και αγελαδινού γάλακτος κατά 2% σε σχέση με το 1990.
- Αύξηση της παραγωγικότητας των βοοτροφικών εκμεταλλεύσεων, μείωση του κόστους παραγωγής και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων.
- Βελτίωση των συνθηκών εκτροφής των ζώων και της ποιότητας των βοοτροφικών προϊόντων.

Πίνακας παραγωγής μερικών κτηνορτοφικών προϊόντων

Τα νούμερα είναι σε τόνους

ΕΤΗ	Μερικά πρωτογενή κτηνοτροφικά προϊόντα	Μερικά δευτερογενή κτηνοτροφικά προϊόντα
1981	4493784	138254
1982	4643177	145741
1983	4613841	145228
1984	4583464	145039
1985	4737095	142010
1986	4651755	159254
1987	4499784	163491
1988	4593421	157426
1989	4719127	156923
1990	4614406	154883

Σε μερικά πρωτογενή και δευτερογενή κτηνοτροφικά προϊόντα έχουμε σ'όλη τη δεκαετία μικρές διακυμάνσεις με καμία σημαντική διαφορά παραγωγής από έτος σε έτος.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Αγροτική πολιτική είναι το σύνολο των μέτρων των λαμβανομένων από το κράτος, προς καλύτερη διάταξη και κατανομή της αγροτικής ιδιοκτησίας, με σκοπό την ανάπτυξη της γεωργικής παραγωγής και βελτίωσης της καταστάσεως του γεωργικού πληθυσμού, δηλαδή κατανομή, διανομή, λύση αγροτικού ζητήματος.

Δίνει λύση στα δύο μεγάλα μακροχρόνια προβλήματα του αγροτικού τομέα, ο οποίος μέχρι τώρα έχει αντιμετωπιστεί σαν ένας υπολειματικός τομέας της εθνικής οικονομίας.

Τα προβλήματα αυτά που παίρνουν νέες διαστάσεις με την πάροδο των χρόνων. Είναι το πρόβλημα του αγροτικού εισοδήματος και το πρόβλημα του κόστους των τροφίμων. Γι' αυτό και η άσκηση της εθνικής αγροτικής πολιτικής πρέπει να κρίνεται κατάλληλη ώστε να επιδιώκει τη μείωση της διαφοράς μεταξύ των εισοδημάτων των αγροτών και των εισοδημάτων των άλλων εργαζομένων.

Για την επίλυση των παραπάνω προβλημάτων εφαρμόζονται οι εξής πολιτικές: τιμών, εισοδήματος, επενδυτική, επιδοτήσεων και εμπορική, με τα ανάλογα μέτρα της καθεμιάς. Τα λαμβανόμενα μέτρα είναι για την γεωργική εκπαίδευση, την επιστημονική έρευνα, πίστην, αγροφυλακήν, στις γεωργικές ασφαλίσεις και ενισχύσεις του εμπορίου, των τελωνειακών δασμών, της φορολογίας, των γεωργικών συνεταιρισμών, των επιμελητηρίων και των σωματείων.

Η αναγκαιότητα κρατικής παρέμβασης στο γεωργικό τομέα και οι στόχοι της γεωργικής μας πολιτικής πριν από την ένταξη

Η γεωργία αποτελεί έναν τομέα, όπου οι συνθήκες παραγωγής και επομένων προσφοράς και ζήτησης, καθώς και άλλοι λόγοι, επιβάλλουν κάποια κρατική παρέμβαση. Οι λόγοι που συνήθως προβάλλονται

υπέρ της αναγκαιότητας για κρατική παρέμβαση στο γεωργικό τομέα είναι οι εξής:

1) Η επάρκεια της χώρας σε γεωργικά προϊόντα και ιδιαίτερα σε τρόφιμα, η οποία είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση μεγάλου βαθμού ανεξαρτησίας της χώρας από το εξωτερικό, πράγμα που επιβάλλεται κυρίως σε πολεμικές περιόδους ή περιόδους κρίσεων γενικότερα.

2) Η ανακούφιση του εμπορικού ισοζυγίου με την προώθηση των εξαγωγών και τον περιορισμό εισαγωγών, η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική για χώρες όπως η Ελλάδα, που αντιμετωπίζουν χρόνια προβλήματα ισοζυγίου πληρωμών.

3) Η στήριξη των γεωργικών εισοδημάτων, τα οποία υπολείπονται συνήθως των αντίστοιχων εισοδημάτων στους άλλους τομείς, ένεκα των ιδιαιτέρων συνθηκών ζήτησης και προσφοράς των γεωργικών προϊόντων. Ειδικότερα, επειδή η ζήτηση των γεωργικών προϊόντων είναι σχετικά ανελαστική, η αύξηση της προσφοράς των προϊόντων αυτών, που ακολουθεί την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, συμπιέζει τις τιμές τους με συνέπεια τα γεωργικά εισοδήματα να υπολείπονται των εισοδημάτων στους άλλους τομείς. Εξάλλου, η αύξηση της προσφοράς των γεωργικών προϊόντων είναι βραδύτερη από την αύξηση της προσφοράς του προϊόντος των άλλων τομέων, ένεκα της βραδύτερης αύξησης της παραγωγικότητας στον τομέα αυτό, με συνέπεια τα γεωργικά εισοδήματα να αυξάνονται βραδύτερα ακόμη και όταν οι τιμές των γεωργικών και μη γεωργικών προϊόντων αυξάνονται με τον ίδιο ρυθμό.

4) Η σταθεροποίηση των αγορών των γεωργικών προϊόντων και επομένως των εισοδημάτων των γεωργών και η προστασία των καταναλωτών. Οι αγορές των γεωργικών προϊόντων εμφανίζουν μεγάλη, επειδή η προσφορά των προϊόντων αυτών επηρεάζεται σημαντικά από τις καιρικές συνθήκες, με δυσμενείς συνέπειες τόσο στα γεωργικά εισοδήματα, όσο και στους καταναλωτές.

Χρειάζεται επομένως κάποια κρατική παρέμβαση για την σταθεροποίηση των τιμών των γεωργικών προϊόντων και την εξασφάλιση επαρκείας προσφοράς σε λογικές τιμές για τους καταναλωτές.

Οι πιο πάνω λόγοι επέβαλλαν στους φορείς άσκησης οικονομικής πολιτικής στη χώρα μας να παρεμβαίνουν στο γεωργικό τομέα. Οι βασικοί στόχοι της γεωργικής μας πολιτικής πριν από την ένταξη, όπως προκύπτει από την μελέτη των πενταετών προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας, ήσαν και εξακολουθούν να είναι οι εξής:

1) Η αύξηση των εισοδημάτων των γεωργών και η άβλυνση των εισοδηματικών ανισοτήτων τόσο ανάμεσα στο γεωργικό και μη γεωργικό πληθυσμό, όσο και μέσα στο γεωργικό τομέα.

2) Η σταθεροποίηση των αγορών των γεωργικών προϊόντων, για την ομαλή προμήθεια της αγοράς σε τιμές ικανοποιητικές για τους παραγωγούς και τους καταναλωτές.

3) Η αύξηση της παραγωγικότητας στο γεωργικό τομέα και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων τόσο στην εσωτερική αγορά όσο και στο εξωτερικό.

4) Η αύξηση των εξαγωγών και η μείωση των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων με σκοπό την ανακούφιση του χρόνια ελλειμματικού εμπορικού μας ισοζυγίου.

.*

Μέσα και συστήματα γεωργικής πολιτικής

Για τη στήριξη του γεωργικού τομέα χρησιμοποιούνται διάφορα μέσα, που στοχεύουν συνήθως στο να επηρεάσουν τις συνθήκες ζήτησης και προσφοράς και επομένως τις τιμές των γεωργικών προϊόντων.

Τα κυριότερα από τα μέσα αυτά είναι:

1) Ο καθορισμός τιμών ασφαλείας δηλαδή ελάχιστων τιμών που θα πρέπει να απολαμβάνει ο γεωργός για τα διάφορα προϊόντά του και η δυνατότητα συγκέντρωσης των προσφερόμενων προϊόντων στις τιμές

αυτές από αρμόδιους δημοσίους ή ιδιωτικούς φορείς, σε περίπτωση που οι τιμές ελεύθερης αγοράς πέσουν κάτω από τα ελάχιστα καθοριζόμενα επίπεδα.

2) Οι επιδοτήσεις των τιμών των τελικών προϊόντων οι οποίες ενισχύουν τα εισοδήματα των γεωργών, στην έκταση που δε μετακυλίνονται προς τους καταναλωτές, μέσω μείωσης των τιμών των τελικών προϊόντων.

3) Οι επιδοτήσεις των εισροών (λ.χ. των λιπασμάτων, των ζωοτροφών, των γεωργικών εργαλείων, των σπόρων, των φυτοφαρμάκων κ.α.) οι οποίες αποβλέπουν στο να μειώσουν το κόστος παραγωγής και επομένως τις τιμές των γεωργικών και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους ή να ενισχύσουν τα εισοδήματα των παραγωγών, στην έκταση που δε μετακυλίνονται προς τις τιμές.

4) Οι άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις που δε συνδέονται με τις τιμές των τελικών προϊόντων, αλλά δίνονται στους γεωργούς με βάση άλλα κριτήρια (λ.χ. κατά στρέμα, κατά δέντρο, ανά ζώο κ.α.) και αποβλέπουν συνήθως στην ενίσχυση του εισοδήματος ορισμένων κατηγοριών γεωργών που αντιμετωπίζουν ειδικές δυσχέρειες (λ.χ. καλλιέργειες σε ορεινές περιοχές).

5) Μέτρα προστασίας της εγχώριας παραγωγής από το εξωτερικό, όπως είναι η επιβολή δασμών, αντισταθμιστικών εισφορών ή ποσοτικών περιορισμών στις εισαγωγές, ώστε να γίνεται δυνατή η διάθεση της εγχώριας παραγωγής στο εσωτερικό σε καλύτερες τιμές και να ενισχύεται το εισόδημα του γεωργού.

6) Μέτρα προώθησης των εξαγωγών, επιδοτήσεις των εξαγωγών, η προώθηση τους μέσω διακρατικών συμβάσεων και συμφωνιών κ.α.

7) Χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως επιδότηση των επιτοκίων ή απλώς διάθεση σημαντικών πιστώσεων για το γεωργικό τομέα σε περίπτωση που οι νομισματικές αρχές ελέγχουν την κατανομή των πιστώσεων, όπως γίνεται στην Ελλάδα.

8) Επιδοτήσεις του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού και των επενδύ-

σεων των ιδιωτών, η άμεσες κρατικές επενδύσεις κ.α.

Τα πιο πάνω μέσα μπορεί να χρησιμοποιηθούν και πραγματικά χρησιμοποιούνται στην πράξη, κατά ποικίλους συνδυασμούς. Βασικά, θα μπορούσαμε να διακρίνουμε δύο εναλλακτικά συστήματα στήριξης του γεωργικού τομέα, τα οποία στην ακραία μορφή τους θα λειτουργούσαν ως εξής:

1) Το πρώτο σύστημα, το οποίο όπως θα δούμε πιο κάτω, είναι πλησιέστερα προς το σύστημα που εφαρμόζε η χώρα μας πριν από την ένταξη, δε χρησιμοποιεί φραγμούς κατά την εισαγωγή των γεωργικών προϊόντων στη χώρα. Τα γεωργικά προϊόντα εισέρχονται στην χώρα στις διεθνείς τιμές και η στήριξη των γεωργικών εισοδημάτων, εφόσον αυτή κρίνεται απαραίτητη, γίνεται με επιδοτήσεις προς τους γεωργούς, που μπορεί φυσικά να παίρνουν την μορφή των επιδοτήσεων των εισροών ή των επιδοτήσεων του τελικού προϊόντος ή τη μορφή των εισοδηματικών ενισχύσεων. Είναι φανερό ότι στην περίπτωση αυτή, το κόστος στήριξης του γεωργικού τομέα της οικονομίας το φέρει το κοινωνικό σύνολο με την ιδιότητά του ως φορολογούμενο. Η κατανομή του κόστους αυτού, μεταξύ των μελών του κοινωνικού συνόλου δηλαδή γίνεται με βάση την κατανομή του φορολογικού βάρους στη χώρα.

2) Το δεύτερο σύστημα το οποίο βρίσκεται πλησιέστερα προς το σύστημα που εφαρμόζει η ΕΟΚ και το οποίο επομένως υιοθέτησε και η χώρα μας μετά από την ένταξη χρησιμοποιεί φραγμούς (δασμούς, αντισταθμιστικά τέλη κ.α.) με συνέπεια να αυξάνονται οι τιμές των εισαγόμενων γεωργικών προϊόντων και να προστατεύονται οι εγχώριοι παραγωγοί από τον ανταγωνισμό των ξένων προϊόντων.

Έτσι οι εγχώριοι παραγωγοί μπορούν να διαθέτουν ευκολότερα τα προϊόντα τους στην εγχώρια αγορά και να απολαμβάνουν καλύτερες τιμές σε βάρος των εγχώριων καταναλωτών. Είναι φανερό ότι με το σύστημα αυτό το κόστος στήριξης του γεωργικού τομέα το φέρει το κοινωνικό σύνολο με την ιδιότητά του ως καταναλωτής. Η κατα-

νομή του κόστους αυτού ανάμεσα στα μέλη του κοινωνικού συνόλου δηλαδή, γίνεται με βάση την κατανάλωση γεωργικών προϊόντων από καθένα άτομο.

Κανένα από τα δύο συστήματα δεν εφαρμόζεται συνήθως αμιγώς αλλά ορισμένα συστήματα βασίζονται περισσότερο στη φιλοσοφία του πρώτου, ενώ άλλα έχουν σαν βάση τη φιλοσοφία του δεύτερου συστήματος.

Άλλωστε, θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι στην ακραία μορφή του το δεύτερο σύστημα δεν μπορεί πάντοτε να πετυχαίνει τους στόχους της γεωργικής πολιτικής. Το σύστημα αυτό λειτουργεί ικανοποιητικά μόνο στην περίπτωση των προϊόντων όπου η χώρα είναι ελλειμματική και οι διεθνείς τιμές είναι χαμηλότερες από τις εθνικές τιμές. Αντίθετα στην περίπτωση προϊόντων, όπου η χώρα έχει πλεονάσματα, η προστασία της εγχώριας αγοράς από τον εξωτερικό ανταγωνισμό δεν μπορεί να λύσει το πρόβλημα. Χρειαζόμαστε έξω τη χρησιμοποίηση μέσων που προσιδιάζουν περισσότερο στη φιλοσοφία του πρώτου συστήματος όπως λ.χ. συγκέντρωση προϊόντων, επιδότηση εισροών, επιδότηση εξαγωγών κ.α.

Βασικά μέσα της γεωργικής μας πολιτικής πριν από την ένταξη

Πριν από την ένταξη, η χώρα μας χρησιμοποιούσε τα περισσότερα από τα μέσα που αναφέραμε πιο πάνω για τη στήριξη του γεωργικού μας τομέα. Ειδικότερα, για ορισμένα προϊόντα, που θα μπορούσαν να αποθηκευτούν, καθορίζονταν τιμές ασφάλειας στις οποίες γινόταν η συγκέντρωση τους όταν οι τιμές στην αγορά ήταν χαμηλότερες από τις τιμές αυτές. Για πολλά από τα ίδια προϊόντα, καθώς επίσης και για μια ευρεία σειρά από άλλα προβλέπονταν επιδοτήσεις, με βάση τις τιμές τους. Οι επιδοτήσεις αυτές δίνονταν σιγήθως στον παραγωγό σε αρκετές όμως περιπτώσεις ιδίως ευπαθών προϊόντων, οι επιδοτήσεις στο χονδρέμπορο, στον εξαγωγέα ή στις βιομηχανίες με-

ταποίησης, με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι θα πλήρωναν μίαν ορισμένη τιμή στον παραγωγό.

Επίσης η χώρα μας χρησιμοποιούσε σε πολύ μεγάλη έκταση τις επιδοτήσεις των εισροών και ειδικότερα των λιπασμάτων των ζωοτροφών, των σπόρων, των φυτοφαρμάκων και των γεωργικών εργαλείων, ενώ οι άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις ήσαν σχετικά περιορισμένες και αφορούσαν κυρίως καλλιεργητές και κτηνοτρόφους ορεινών και άλλων μειονεκτικών περιοχών. Αξιόλογη ήταν επίσης η ενίσχυση του γεωργικού τομέα μέσω του πιστωτικού συστήματος της χώρας, με τη χορήγηση χαμηλοτόκων δανείων.

Στο τομέα της προστασίας της εγχώριας παραγωγής από το εξωτερικό, η χώρα μας χρησιμοποιούσε κυρίως δασμούς και σε πολλές περιπτώσεις ποσοτικούς περιορισμούς, δε χρησιμοποιούσε όμως συνήθως ειδικές αντισταθμιστικές εισφορές. Εξάλλου για την προώθηση των εξαγωγών εκτός από τις διακρατικές συμφωνίες και τα διάφορα θεσμικά κυρίως μέσα για την βελτίωση της συσκευασίας και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων, χρησιμοποιούνταν συνήθως, σε μεγάλη κλίμακα και οι άμεσες επιδοτήσεις.

Το όλο σύστημα ενίσχυσης του γεωργικού τομέα ήταν αρκετά πολύπλοκα και η λεπτομερής παρουσίασή του είναι έξω από τα πλαίσια της παρούσας εργασίας.

Οι τιμές ασφάλειας και η συγκέντρωση των γεωργικών προϊόντων

Ένας από τους πιο ισχυρούς τρόπους παρέμβασης στο γεωργικό τομέα είναι ο καθορισμός τιμής ασφάλειας για κάποιο προϊόν, δηλαδή κατάπτωση τιμής στην οποία ένας αρμόδιος δημόσιος, μερικές φορές και ιδιωτικός φορέας αναλαμβάνει να αγοράσει οποιαδήποτε ποσότητα του προϊόντος που θα του παραδοθεί από τους γεωργούς. Πριν από την ένταξη στην ΕΟΚ, τέτοια συγκέντρωση στη χώρα μας προβλεπόταν για τα εξής προϊόντα : σιτάρι, κριθάρι, αραβόσιτο,

ρύζι, καπνός, σταφίδα, λάδι, όσπρια και σε ορισμένες σπάνιες περιπτώσεις πατάτες και ελιές.

Ο υπολογισμός της επιδότησης των προϊόντων που παραδίδονταν στους οργανισμούς παρέμβασης είναι δύσκολος. Είναι φανερό ότι οι συνολικές πληρωμές για ένα προϊόν δεν αποτελούν επιδότηση, γιατί ο παραγωγός θα μπορούσε να πουλήσει το προϊόν αυτό σε χαμηλότερη τιμή, είτε κατά το χρόνο της παράδοσής του στον οργανισμό είτε αργότερα. Επιδότηση επομένως αποτελεί η διαφορά της τιμής που πληρώνει και της τιμής που εισπράττει ο οργανισμός παρέμβασης για ένα προϊόν. Στην τιμή που πληρώνει ο οργανισμός παρεμβασίς θα πρέπει φυσικά να περιλαμβάνονται, εκτός από την τιμή αγοράς του προϊόντος, το κόστος αποθήκευσης και οι τόκοι που αναλογούν στην αξία των αποθηκευμένων προϊόντων, αν η πώληση έγινε σε χρόνο μεταγενέστερο της αγοράς, όπως γινόταν συνήθως στις περισσότερες περιπτώσεις.

Μια ικανοποιητική προσέγγιση του ύψους της επιδότησης των προϊόντων που παραδίδονταν στη συγκέντρωση, μπορούμε να έχουμε από τα διαχειριστικά ελλείματα της συγκέντρωσης των προϊόντων αυτών, στα οποία έχει ληφθεί υπόψη και η αξία αποθεμάτων των προϊόντων που συγκεντρώθηκαν στο τέλος κάθε έτους.

Οι επιδοτήσεις τιμών των τελικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά

Οι επιδοτήσεις αυτές δίνονταν σε ορισμένα προϊόντα για τα οποία δεν προβλεπόταν συγκέντρωση μολονότι υπήρχαν σε ορισμένες περιπτώσεις άλλοι μηχανισμοί παρέμβασης στην αγορά, όπως λ.χ. η απόσυρση ενός προϊόντος. Τέτοιες επιδοτήσεις όμως δίνονταν και για ορισμένα από τα προϊόντα για τα οποία προβλεπόταν συγκέντρωση. Έτσι λ.χ. οι παραγωγοί σιταριού που το παρέδιδαν στις αλευροβιομηχανίες και όχι στη συγκέντρωση εισέπρατταν από τις αλευροβιομηχανίες τις μειωμένες τιμές της αγοράς και τη διαφορά από

την τιμή ασφάλειας την κάλυπτε το δημόσιο.

Πάντως το μεγαλύτερο μέρος των επιδοτήσεων αυτής της κατηγορίας αφορούσε προϊόντα για τα οποία δεν προβλεπόταν συγκέντρωση. Το κόστος ορισμένων από τις επιδοτήσεις αυτές καλυπτόταν από το λογαριασμό καταναλωτικών αγαθών ενώ το κόστος άλλων καλυπτόταν από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Γεωργική Πολιτική και Περιφερειακή Ανάπτυξη

Έχει διαπιστωθεί ότι οι ανισότητες από περιοχή σε περιοχή στη χώρα μας παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την εξισορρόπηση τους εξακολουθούν να υπάρχουν.

Η αύξηση των ανισοτήτων παρουσιάζεται πιο έντονη στις αγροτικές περιοχές και μάλιστα σ' αυτές όπου η άσκηση της αγροτικής δραστηριότητας αντιμετωπίζει, εκτός των άλλων αντίξοες φυσικές συνθήκες.

Τα περιορισμένα αποτελέσματα εφαρμογών της αγροτικής πολιτικής έκαναν φανερό, ότι η εξισορρόπηση των ανισοτήτων, με την έννοια της σφαιρικότερης αντιμετώπισης των προβλημάτων του αγροτικού τομέα ιδιαίτερα στις προβληματικές περιοχές, δεν ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί χωρίς τη συμβολή της περιφερειακής πολιτικής.

Ο γεωργικός προσδιορισμός και η διαφοροποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής κατά περιφέρεια στηρίζονται στην αξιοποίηση των πόρων, των δυνατοτήτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε περιοχής και αποβλέπουν στη δημιουργία την κατάλληλων συνθηκών και της υποδομής για την επιτάχυνση της ανάπτυξης, ενώ παράλληλα έχουν στόχο την κάλυψη βασικών αναγκών και ελλείψεων (για κατοικία, υγεία, εργασία, εκπαίδευση, αναψυχή κλπ.).

Ιδιαίτερη σημασία για την περιφερειακή ανάπτυξη θα έχει η διάθεση πόρων στις ορεινές και προβληματικές περιοχές και στους μικρούς παραγωγούς και η προώθηση προγραμμάτων συμπληρωματικής

απασχόλησης κοινωνικής υποδομής και ενίσχυσης του εισοδήματος με κοινοτική συμμετοχή.

Στα πλαίσια αυτά θα ενθαρρυνθεί η επιτάχυνση της εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Μεσογειακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Π.) καθώς και των προγραμμάτων στα πλαίσια της Νέας Διαρθρωτικής Πολιτικής και των Νέων Κανονισμών Λειτουργίας των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Με την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών θα δοθεί η δυνατότητα ταχύτερης προώθησης του προγράμματος των εγγειοβελτιωτικών έργων, αλλά και άλλων προγραμμάτων υποδομής, για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και των βοσκοτόπων για την αναδιάρθρωση των καλλιέργειών, τη βελτίωση της εμπορίας, της αναδιάρθρωσης των καλλιέργειών, τη βελτίωση της εμπορίας της αγροτικής αδοποιίας και για την ανάπτυξη της αλιευτικής και δασικής παραγωγής καθώς επίσης και η εξασφάλιση εξωγεωργικής απασχόλησης σε αγρότες υποβαθμισμένων και προβληματικών περιοχών (τουρισμός, βιοτεχνία, χειροτεχνία κλπ.). Καθοριστικός μοχλός για τη μελέτη και υλοποίηση των εν λόγω προγραμμάτων είναι οι αναπτυξιακές εταιρείες στις περιφέρειες.

ΦΟΡΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αγροτική Τράπεζα Ελλάδας (ΑΤΕ)

Η ΑΤΕ είναι δημόσιος φορέας.

Η ΑΤΕ αντλεί σήμερα τα απαιτούμενα κεφάλαια από την Τράπεζα της Ελλάδος κατά 75-80% και τα υπόλοιπα από ιδιωτικές καταθέσεις.

Η ΑΤΕ έχει τις παρακάτω δραστηριότητες:

- άσκηση της αγροτικής πίστωσης, σχεδόν κατά αποκλειστικότητα.
- χρηματοδότηση ιδιωτικών και συνεταιριστικών γεωργικών επενδύσεων.
- ίδρυση ή συμμετοχή σε γεωργικούς βιομηχανίες.
- εποπτεία γεωργικών συνεταιρισμών.
- ασφαλιστικές εργασίες αγροτικού τομέα.
- διανομή διαφόρων γεωργικών εφοδίων (σπόροι, λιπάσματα κλπ.).
- Χρηματική διαχείριση δημοσίων δαπανών παρεμβάσεως, γεωργικών αποζημιώσεων κλπ.

Υπουργείο Γεωργίας

Το Υπουργείο Γεωργίας είναι το αρμόδιο υπουργείο για τη ρύθμιση όλων σχεδόν των θεμάτων που αναφέρονται στη Γεωργία. Οι σημαντικότερες αρμοδιότητες του Υπουργείου Γεωργίας είναι :

- προετοιμασία, επεξεργασία των δημοσίων επενδύσεων (εγγειοβελτιωτικά έργα).
- προώθηση και εφαρμογή των γεωργικών ερευνών.
- εκτέλεση και επίβλεψη των αγοριστικών παρεμβάσεων, έλεγχος, επίβλεψη και συντονισμός των δραστηριοτήτων των άλλων φορέων της αγροτικής πολιτικής.

Υπουργείο Εμπορίου

Το Υπουργείο Εμπορίου είναι το υπουργείο στο οποίο έχουν ανα-

τεθεί πολλές αρμοδιότητες, οι οποίες επεκτείνονται σ'όλους τους τομείς της οικονομίας.

Οι σημαντικότερες αρμοδιότητες που είχαν σχέση με την αγροτική πολιτική είναι :

- έκδοση αδειών εισαγωγών και εξαγωγών.
- απεύθείας εισαγωγή διαφόρων γεωργ. προϊόντων (π.χ. ζωοτροφές).
- καθορισμός ανωτάτων τιμών πωλήσεων από τον παραγωγό, τους χονδρεμπόρους και τους λιανεμπόρους.
- καθορισμός ανωτάτων ποσοστών μικτού κέρδους στο εμπόριο η καθαρού κέρδους σε διάφορες βιομηχανίες τροφίμων.
- έλεγχος ποιότητας και καταλληλότητας τροφίμων (προστασία καταναλωτή).

Οργανισμός Βάμβακος

Ο οργανισμός αυτός ιδρύθηκε για την ανάπτυξη και προώθηση της βαμβakoκαλλιέργειας και των άλλων δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με το βαμβάκι, όπως εκκοκιστήρια και νηματουργίες κλπ.

Οι δραστηριότητες του οργανισμού βάμβακος είναι:

- καταπολέμηση ασθενειών.
- διάθεση ενδεικνυόμενων καλλιεργητικών μεθόδων και ποικιλιών βαμβακιού.
- λειτουργία πειραματικών αγρών.
- προώθηση του εκσυγχρονισμού των εκκοκιστηρίων.
- παροχή πληροφοριών, παρακολούθηση διεθνούς αγοράς κλπ.

Οι δαπάνες του οργανισμού βάμβακος καλύπτονται από τέλη που επιβάλλονται στην εμπορία του βαμβακιού.

Ο.Γ.Α.

Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)

Ο ΟΓΑ είναι δημόσιος οργανισμός με πλήρη μηχανογράφηση των εργασιών του και σχετικά μικρό αριθμό υπαλλήλων. Ο ΟΓΑ ιδρύθηκε

το 1961, για την εκτέλεση της κοινωνικής αγροτικής πολιτικής.

Οι αρμοδιότητες του ΟΓΑ είναι:

α) Συντάξεις

Ασφαλισμένοι στο ΟΓΑ για σύνταξη είναι:

- 1) οι αγρότες
- 2) οι αλιείς
- 3) οι επαγγελματίες και βιοτέχνες που ασκούν το επάγγελμά τους σε χωριά ή οικισμούς με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους.
- 4) όσοι ασκούν οποιοδήποτε άλλο, εκτός των ανωτέρω, επάγγελμα και κατοικούν μόνιμα σε περιοχές Δήμων ή Κοινοτήτων με πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκους.
- 5) Οι έλληνες μοναχοί και μοναχές που απασχολούνται σε αγροτικές εργασίες με οποιοδήποτε τρόπο.

Ο ΟΓΑ χορηγεί συντάξεις:

Γήρατος

Αναπηρίας

Ορφάνειας

Σε ανασφάλιστους υπερήλικες.

β) Η παροχή Νοσοκομειακής και Φαρμακευτικής περίθαλψης

Δικαιούνται περίθαλψη από τον ΟΓΑ, όλοι οι άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένοι του. Το βιβλιάριο υγείας για κάθε ασφαλισμένο είναι απαραίτητο στοιχείο και χωρίς αυτό δεν τυχαίνει καμιάς παροχής από τον ΟΓΑ.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

- 1) Ιατρική και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη.
- 2) Νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εσωτερικό.
- 3) Πρόσθετες παροχές.
- 4) Νοσοκομειακή περίθαλψη στο εξωτερικό.
- 5) Παροχές μητρότητας.
- 6) Φαρμακευτική περίθαλψη.

γ) Οικογενειακά επιδόματα

Ο ΟΓΑ ως εντολοδόχος του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παρέχει στις πολυμελείς οικογένειες οικογενειακό επίδομα.

Το οικογενειακό επίδομα χορηγείται σε κάθε οικογένεια Ελλήνων υπηκόων η ομογενών που αποκτά παιδί και έχει κατά τη γέννησή του άλλα δύο τουλάχιστον παιδιά στη ζωή.

Το επίδομα αυτό χορηγείται τόσο σε αγρότες όσο και σε αστικές οικογένειες, ανεξάρτητα από την εισοδηματικής του κατάσταση. Το ποσό του επιδόματος ανέρχεται σε 500 δρχ. για το τρίτο 750 δρχ. για το τέταρτο και 1000 δρχ. για το πέμπτο και κάθε επόμενο παιδί.

δ) Ασφάλιση γεωργικής παραγωγής

Ο ΟΓΑ καλύπτει ασφαλιστικά και αποζημιώνει τις ζημιές που προκαλούνται στη φυτική παραγωγή από χαλάζι, παγετό, ανεμοθύελλα και πλημμύρα.

Επιπλέον καλύπτει ασφαλιστικά και αποζημιώνει αποκλειστικά και μόνο την παραγωγή του Μαστιχοφόρου Σχίνου του νησιού της Χίου για τις ζημιές που προκαλούνται από βροχοπτώσεις.

Η ασφάλεια του ΟΓΑ είναι υποχρεωτική, καθολική και αυτόματη και καλύπτει, με ελάχιστες εξαιρέσεις όλη τη φυτική παραγωγή της χώρας, χωρίς να απαιτείται καταβολή εξειδικευμένου ασφαλιστρού από τους παραγωγούς.

Αποζημίωση καταβάλλεται όταν η ζημιά υπερβαίνει το ποσοστό είκοσι στα εκατό (20% της συνολικής παραγωγής του αγροτε/χίου κατά είδος και ποικιλία καλλιέργειας.

Ο ΟΓΑ για την αποτροπή ή μείωση των ζημιών που προξενούνται στο φυτικό κεφάλαιο και τη φυτική παραγωγή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων από τον παγετό και το χαλάζι, παίρνει διάφορα μέτρα και εφαρμόζει ορισμένα ολοκληρωμένα προγράμματα.

ΕΟΚ. Διμερείς Συμβάσεις Κοινωνικής Ασφάλειας

Από 1.1.1981 που η Ελλάδα εντάχθηκε στην ΕΟΚ, εφαρμόζεται υποχρεωτικά και στον ΟΓΑ ο Κανονισμός 1408/1971, που ρυθμίζει τα θέματα κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων που μετακινούνται μέσα στις χώρες-μέλη της ΕΟΚ, δηλαδή εκτός από την Ελλάδα στην Αγγλία, Βέλγιο, Γαλλία, Δυτ. Γερμανία, Δανία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Ισπανία και Πορτογαλία.

Εθνικός Οργανισμός Καπνού (ΕΟΚ)

Ο Εθνικός Οργανισμός καπνού έχει την προέλευσή του από τα Γραφεία Προστασίας Καπνού που ιδρύθηκαν στην Μακεδονία το 1926. Οι πιο κύριες δραστηριότητες του ΕΟΚ είναι :

- η συγκέντρωση και αποθήκευση καπνού
- η καθοδήγηση και έλεγχος παραγωγής καπνού
- η βαθμολόγηση καπνού και παροχή τεχνικών συμβουλίων στους παραγωγούς.

Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός (ΑΣΟ)

Ο ΑΣΟ ιδρύθηκε το 1925 με σκοπό να ενεργεί ως φορέας παρεμβάσεως και ως κεντρική οργάνωση των παραγωγών της κορινθιακής σταφίδας. Οι δραστηριότητες του οργανισμού αυτού είναι:

- η συγκέντρωση και οινοποίηση χλωρής κορινθιακής
- η συγκέντρωση και προώθηση προς τις βιομηχανίες για μεταποίηση του σταφιδόκαρπου χαμηλής ποιότητας
- η συγκέντρωση και οινοποίηση της κορινθιακής στις τιμές ασφαλείας.

Οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις των Αγροτών

Στα 1900 στον Αλμυρό της Θεσσαλίας, συστήθηκε ένας συναιτερισμός με σκοπό τη χρηματοδότηση των μελών του με ευνοϊκούς όρους και την απόκτηση και εκμετάλευση μεγάλων και δαπανηρών αγροτικών μηχανημάτων. Εκεί το συνεταιριστικό κίνημα απόκτησε την σύγχρονη μορφή του.

Εκτός από τους πρωτοβάθμιους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς διακρίνουμε τις Ενώσεις Γεωργικών συνεταιρισμών και τις Εθνικές και Περιφερειακές Κεντρικές Ενώσεις που έχουν μεγαλύτερη δραστηριότητα.

Εργασίες των Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

Η αύξηση των Γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων είχε σαν αποτέλεσμα την επέκταση της δραστηριότητά τους σε νέους τομείς και σαν συνέπεια της μεγάλης διαφοροποίησης των εργασιών τους.

Οι σημαντικότερες από τις εργασίες αυτές είναι :

- α) Πιστωτικές: Στόχος τους είναι η διοχέτευση κεφαλαίων στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με τη χρησιμοποίηση του μεγάλου δικτύου των Γεωργικών Συν/κών Οργανώσεων.
- β) Προμηθευτικές εργασίες: Στόχος τους να προμηθεύουν στα μέλη τους εφόδια και καταναλωτικά αγαθά.
- γ) Επεξεργασία Γεωργικών Προϊόντων: Με την ίδρυσή τους φρόντισαν να αποκτήσουν ιδιοκτήτες εγκαταστάσεις για την επεξεργασία των προϊόντων τους.

Με την καταβολή δικαιώματος σε χρήμα ή είδος για τη χρήση τους οι αγρότες παραλαμβάνουν τα προϊόντα του τυποποιημένα και με καλύτερη εμφάνιση και συσκευασία και έτσι πετυχένουν καλύτερες

τιμές την καλύτερη διοχέτευση στις αγορές.

δ) Εμπορία των Γεωργικών Προϊόντων:

Στην Ελλάδα οι συνεταιρισμοί άρχισαν πρόσφατα να ασχολούνται με την εμπορία των γεωργικών προϊόντων. Και αυτό οφείλονταν σε εμπόδια που οι παραγωγοί συναντούσαν στις αγορές.

Στον εξαγωγικό τομέα οι συνεταιρισμοί προώθησαν με επιτυχία την ανάπτυξη της εμπορίας των νωπών και κονσερβοποιημένων φρούτων και λαχανικών, κρασιών, ελαιόλαδου, χυμών φρούτων, ελιών βαμβακιού και σταφίδας.

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Έχει αναγνωρισθεί για τα Κράτη-μέλη της Κοινότητας η ανάγκη να δημιουργήσουν το νομικό καθεστώς, που θα επιτρέψει την προώθηση της ποιότητας των τροφίμων στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς και την προβολή της χρήσης των Ευρωπαϊκών προϊόντων στις Τρίτες Χώρες. Στα πλαίσια αυτά αναμένεται η προώθηση στο Συμβούλιο των προτάσεων της Επιτροπής σχετικά, με :

- τη χρησιμοποίηση ειδικής σήμανσης για τα ποιοτικά χαρ/κά των τροφίμων,
- την καθιέρωση "ονομασιών προέλευσης".

Με τα "σήματα προέλευσης" θα διασφαλίζονται τα ειδικά χαρακτηριστικά ορισμένων προϊόντων, που θα έχουν σχέση είτε με την παραγωγή των πρώτων υλών είτε με ειδικές μεθόδους μεταποίησης και επεξεργασίας.

Με την "ονομασία προέλευσης" παρέχεται προστασία της πρώτης ύλης που προέρχεται από συγκεκριμένη γεωγραφική ζώνη.

Τέλος, θα πρέπει να αναπτυχθεί και να εξειδικευθεί η ονομασία πώλησης όλων των ειδών διατροφής, ώστε οι ονομασίες να αντιστοιχούν σε ορισμένες προδιαγραφές παραγωγής και σύστασης. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 1992.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1) GATT (Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου)

Στην συνάντηση της Επιτροπής Εμπορικών Διαπραγματεύσεων τον Ιούλιο του 1990, αναδείχθηκαν οι σοβαρότερες διαφορές απόψεων, ως προς την έκταση και τη μορφή που θα λάβει η διεθνής απελευθέρωση του γεωργικού εμπορίου κυρίως μεταξύ της Κοινότητας και των ΗΠΑ-Ομάδας χωρών CAIRNS. Οι ΗΠΑ και η ομάδα CAIRNS τάσσονται

υπέρ της κατάργησης των μέτρων που προκαλούν εκτροπές του εμπορίου στα επόμενα 5-10 έτη.

Προτείνουν, κατάργηση των εξαγωγικών επιδοτήσεων και μετατροπή των μη δασμολογικών μέτρων εξωτερικής προστασίας σε δασμούς που στη συνέχεια θα πρέπει να μειωθούν σταδιακά τα επόμενα 10 χρόνια.

Τα μέτρα εσωτερικής προστασίας θα πρέπει επίσης να καταργηθούν σε μία δεκετία και κυρίως εκείνα που επηρεάζουν τις αγορές των προϊόντων. Η Κοινότητα απ'την άλλη επιμένει στις θέσεις της για προηγούμενη σταθεροποίηση της διεθνούς αγοράς και στη συνέχεια συνολική και σταδιακή μείωση τόσο της εσωτερικής όσο και της εξωτερικής προστασίας, με βάση ένα δείκτη μέτρησης της συνολικής προστασίας.

Δηλαδή, οι συζητήσεις των δύο κύριων εμπορικών ανταγωνιστών ΕΟΚ και ΗΠΑ, στρέφονται γύρω από το ποσοστό μείωσης της στήριξης και της προστασίας που προτείνει η κάθε πλευρά, για την επόμενη πενταετία.

Η ελληνική πλευρά θα διεκδικήσει και θα επιμείνει κυρίως στα εξής:

- Η διαπραγμάτευση για μείωση της στήριξης και προστασίας να περιοριστεί στα βασικά προϊόντα, που παρουσιάζουν διεθνώς πλεονάσματα.
- Να εξαιρεθούν από δεσμεύσεις τα μέτρα κοινωνικοδιαρθρωτικού χαρακτήρα.
- Να προβλεφθεί περιφερειακή ρήτρα για περιοχές της Κοινότητας που παρουσιάζουν διαρθρωτικές αδυναμίες.
- Να περιληφθούν στη διαδικασία της στήριξης και προστασίας και τα μεσογειακά προϊόντα.

2) ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικον. Συνεργασίας και Ανάπτυξης)

Ο ΟΟΣΑ αποτελείται από 24 μέλη, όλα κράτη με Οικονομίες αγο-

ράς. Οι στόχοι του Οργανισμού είναι:

- η επέκταση του διεθνούς εμπορίου στα πλαίσια των Κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού,
- η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των Κρατών-μελών μέσω της μεταξύ τους συνεργασίας,
- η οικονομική σταθερότητα και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κρατών-μελών.

Η διαρθρωτική δομή του οργανισμού είναι τέτοια, που του παρέχει τη δυνατότητα αντιμετώπισης των προβλημάτων κατά τομέα (π.χ. Γεωργία, Περιβάλλον, Εμπόριο κλπ.).

Στο γεωργικό τομέα λειτουργούν τα εξής όργανα:

- Επιτροπή Γεωργίας-Ομάδα Εργασίας για τις Αγροτικές Πολιτικές-Ομάδες εργασίας κατά κατηγορία προϊόντος.
- Μεικτή Ομάδα Εργασίας Εμπορίου-Ολομέλεια για τα πρότυπα στα φρούτα και λαχανικά -Επιτροπή αλιείας.

Η εκπροσώπηση του Υπ. Γεωργίας, στα περισσότερα απ'τα όργανα αυτά θεωρείται απαραίτητη διότι τα θέματα που συζητούνται είναι καίριας σημασίας για την γεωργία μας, δεδομένου ότι η Κοινότητα δεν μπορεί να αγνοεί τις αποφάσεις των Οργάνων αυτών στην αναμόρφωση της ΚΑΠ. Το 1991, στις συζητήσεις, κυριάρχησαν θέματα όπως Γεωργία και Περιβάλλον, Αγροτική Ανάπτυξη.

3) F.A.O

Ο Διεθνής αυτός Οργανισμός, στις αρμοδιότητες του οποίου περιλαμβάνεται η οργάνωση και η εφαρμογή προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας και διάθεση εμπειρογνομόνων και συμβούλων για θέματα γεωργίας.

4) Διεθνής Επισιτιστική Βοήθεια

Η χώρα μας δεσμεύεται από την Διεθνή Συμφωνία Σίτου. Αυτό

σημαίνει ότι από την 1.1.81 συμμετέχουμε υποχρεωτικά στα πλαίσια του ετησίου Κοινοτικού Προγράμματος για παροχή ορισμένης ποσότητας σιτηρών ως επισιτιστικής βοήθειας. Η ποσότητα αυτή καθορίστηκε για την χώρα μας σε 10.000 τον. σίτου.

Για το 1991, οι υποχρεώσεις μας ήταν:

10.000 τον. έτους 1991

35.000 τον. Παρελθόντων ετών

45.000 Σύνολο

5) S.W.F.P. (Παγκόσμιο Πρόγραμμα Επισιτισμού)

Το S.W.F.P. εδρεύει στη Ρώμη, μετέχουν σ'αυτό 36 χώρες και είναι το διεθνές όργανο των Ην. Εθνών για την επισιτιστική βοήθεια. Η χώρα μας μετέχει σε δύο προγράμματα: στην ενίσχυση των πόρων του με εθελοντική προσφορά ύψους 250.000 \$ ΗΠΑ ανά διετία (σε τρόφιμα) και στα "Διεθνή Αποθέματα Εκτάκτου Ανάγκης" με 200.000 \$ ΗΠΑ ανά τριετία (σε τρόφιμα).

6) U.N.I.D.O. (Οργανισμός των Ηνωμ. Εθνών για Βιομηχανική Ανάπτυξη)

Στόχος του Οργανισμού είναι η βιομηχανική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών. Από πλευράς Υπ. Γεωργίας μας ενδιαφέρει ο αγροτοβιομηχανικός τομέας στον οποίο η χώρας μας έχει τη δυνατότητα να μεταφέρει τεχνογνωσία προς τις υπό ανάπτυξη χώρες, εφαρμόζοντας γεωργικά προγράμματα.

7) Οικονομική Επιτροπή για την Ευρώπη

Επιτροπή Αγροτικών Προβλημάτων (ΕΑΠ)

Στην σύνοδο της ΕΑΠ αποφασίστηκε ο κλύτερος συντονισμός των βοηθητικών οργάνων της (εμπειρογνομώνων).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΙΜΩΝ

Τιμές και συναφή μέτρα

Η σημαντικότερη ετήσια λειτουργία της ΚΑΠ, είναι ο καθορισμός των θεσμικών τιμών για τα γεωργικά προϊόντα, που συνδυάζεται με τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων στους διάφορους τομείς τα λεγόμενα "συναφή μέτρα".

Οι θεσμικές τιμές και τα συναφή μέτρα αποφασίζονται κάθε χρόνο από το Συμβούλιο, με βάση τις προτάσεις της Επιτροπής. Το ύψος των θεσμικών τιμών καθορίζεται έτσι ώστε να διασφαλίζεται ένα δίκαιο εισόδημα για τους παραγωγούς, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για τη σταθεροποίηση των αγορών και τη διατήρηση λογικών τιμών καταναλωτή, καθώς και την κατάσταση που επικρατεί στην παγκόσμια αγορά.

Στόχος της πολιτικής αυτής, είναι η συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των δαπανών για την ΚΑΠ και η αποφυγή συσσώρευσης αποθεμάτων των οποίων η διάθεση είναι δύσκολη. Οι θεσμικές τιμές δεν ταυτίζονται κατ'ανάγκη με τις πραγματικές τιμές που απολαμβάνει ο παραγωγός. Οι τελευταίες εξαρτώνται περισσότερο απ' τις συνθήκες της αγοράς. Οι θεσμικές τιμές, όμως, επηρεάζουν άμεσα τις συνθήκες αυτές.

Οι θεσμικές τιμές είναι κοινές για το σύνολο της Κοινότητας και καθορίζονται σε ECU. Η μετατροπή τους σε εθνικό νόμισμα γίνεται με τις Πράσινες Ισοτιμίες ECU/ εθνικών νομισμάτων.

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στον Αγροτικό Τομέα

Από τα στοιχεία του παρατηθέμενου πίνακα, προκύπτει ότι οι Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (ΑΕΚΠ) στον αγροτικό τομέα κατά το 1989, σημείωσαν μικρή αύξηση κατά 3,84% σε σχέση με αυτές του 1988 σε σταθερές τιμές και κατά 22,67% σε τρέχουσες τιμές.

Για το σύνολο των τομέων της Οικονομίας οι ΑΕΚΠ σε σταθερές τιμές για τον ίδιο χρόνο παρουσίασαν αύξηση 8,65% σε σχέση με το 1988. Η μικρή αύξηση που σημειώθηκε οφείλεται βασικά στην επίσης μικρή αύξηση που παρουσίασαν οι δημόσιες επενδύσεις, δεδομένου ότι οι ιδιωτικές κυμάνθηκαν στα ίδια επίπεδα.

Στο διάστημα (86-'-'89) παρατηρείται μια πτωτική τάση των δημοσίων επενδύσεων στον αγροτικό τομέα, ενώ οι ιδιωτικές διατηρούνται μεν σταθερές σε μέσα επίπεδα στα 2.600 περίπου δισεκ. δραχμές, αρκετά όμως χαμηλά θα πρέπει να σημειωθεί ότι, η % συμμετοχή των επενδύσεων του αγροτικού τομέα στο σύνολο των επενδύσεων της χώρας, ακολουθώντας μία συνεχή πορεία κατά την τελευταία 10ετία, έφθασε το 1989 στο 5,24%.

Επίσης, οι ΑΕΚΠ στη γεωργία αντιστοιχούν στο 6,7% περίπου του Ακαθάριστου γεωργικού Προϊόντος, γεγονός που σημαίνει ότι ο Αγροτικός Τομέας χρειάζεται ενίσχυση για να χρηματοδοτήσει τις επενδυτικές του ανάγκες για παραπέρα αύξηση της παραγωγικότητάς του και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων.

Επίσης, η σχέση δημοσίων - ιδιωτικών (στον αγροτικό τομέα) τα τελευταία χρόνια παραμένει σχεδόν αμετάβλητη. Για άλλους τομείς της οικονομίας οι δημόσιες επενδύσεις αποτελούν το 28,2% και οι ιδιωτικές το 71,8% του συνόλου.

Η αναγκαιότητα των δημοσίων επενδύσεων που πραγματοποιούνται

στη γεωργία από το κράτος, τους δημόσιους οργανισμούς προέρχεται από την αδυναμία του ιδιωτικού τομέα να πραγματοποιήσει μόνος του την αναγκαία υποδομή που απαιτείται για την ανάπτυξή της.

Στην κατηγορία των δημοσίων επενδύσεων υπάγονται τα μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα, τα έργα δασικής ανάπτυξης και γενικότερα τα έργα αξιοποίησης μεγάλων γεωργικών περιοχών. Εκτός όμως από τους οικονομικούς λόγους, υπάρχει και η κοινωνική σκοπιμότητα, όπως η συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο, η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος κλπ.

Όσον αφορά τις ιδιωτικές επενδύσεις έχουμε ένα σταθερό αλλά χαμηλό ποσοστό. Αυτό οφείλεται στους εξής λόγους: πρώτο στο αυξανόμενο κόστος παραγωγής, δεύτερο στα συνεχώς μειούμενα περιθώρια κέρδους από τη διάθεση των αγροτικών προϊόντων σε σχέση με τα αντίστοιχα περιθώρια των βιομηχανικών προϊόντων.

Οι ιδιωτικές επενδύσεις, ομαδοποιούνται σε τρεις κατηγορίες:

- στα γεωργικά κτίσματα που περιλαμβάνουν σταυλικές εγκαταστάσεις, αποθηκευτικούς χώρους της γεωργικής εκμετάλλευσης και άλλα είδη κατασκευών στους αγρούς. Στην κατηγορία αυτή έχουμε μείωση των επενδύσεων και οφείλεται κυρίως στην πιστωτική πολιτική που ακολουθήθηκε, (περιορισμό των πιστώσεων) και στην αύξηση των επιτοκίων.
- ο μηχανικός εξοπλισμός, που περιλαμβάνει γεωργικά μηχανήματα, γεωργικά εργαλεία, διάφορα εφόδια κλπ.

Εδώ παρατηρείται αύξηση και αυτό οφείλεται στην αύξηση του ποσοστού και του ύψους των μεσομακροπρόθεσμων δανείων για αγορά μηχ/των, εργαλείων που χορηγούνται από την ΑΤΕ, στην μικρή αύξηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τέλος στην ανάγκη χρησιμοποίησης μηχανημάτων λόγω φυσικών συνθηκών.

- οι πάγιες εγκαταστάσεις, που περιλαμβάνει μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα, ιδιωτικά δασικά δάση κλπ.

Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στον Αγροτικό Τομέα

(Γεωργία-Κτηνοτροφία-Δάση-Αλιεία-Εγγειοβελτιωτικά)

Έτος	Σύνολο Χώρας	Αγροτικός Τομέας Δημόσιες	Ιδιωτικές	Σύνολο	Επίσημα μετ. του συνόλου %	% συμμετοχή του Αγροτικού στο σύνολο της Χώρας	% Ποσοστό των ακαθ. επενδ. παγ. κεφ. στο ακαθ. γεωργ. Προϊόν
1975	74.660	2.801	5.024	7.825	- 11,5	10,4	13,8
1976	69.750	2.862	4.938	7.740	- 1,1	11,1	13,8
1977	85.950	2.645	6.657	8.302	+ 7,2	9,6	16,0
1978	91.100	2.424	4.785	7.209	- 13,2	7,9	12,6
1979	99.121	2.386	5.037	7.423	+ 5,7	7,7	14,2
1980	92.705	2.057	4.112	6.165	- 19,1	6,8	10,4
1981	85.750	1.930	3.720	5.658	- 8,3	6,6	9,5
1982	94.100	1.986	3.562	5.548	- 1,9	6,6	9,1
1983	83.000	2.312	3.590	5.902	+ 6,4	7,1	10,6
1984	78.300	2.395	5.021	7.416	+ 25,6	9,5	12,5
1985	82.360	2.495	5.076	7.571	+ 2,1	9,2	13,0
1986	77.234	2.055	2.815	4.870	- 55,5	6,3	7,8
1987	73.315	1.778	2.286	4.064	- 19,8	5,5	6,9
1988	79.831	1.618	2.823	4.441	+ 8,1	5,6	7,1
1989X	87.839	1.704	2.959	4.663	+ 4,8	5,3	7,4
1990 ^{XX}	92.067	1.610	3.330	4.940	+ 5,7	5,4	8,7

Σε σταθερές τιμές 1970

Ακαθάρτιστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στον Αγροτικό Τομέα

(Γεωργία-Κινητροφία-Δάση-Αλιεία-Εγγειοβελτιωτικά)

*Ετος	Σύνολο Χώρας	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ Δημόσιες	--- Ιδιωτικές	Σύνολο	Ετήσια % μετ. του συνόλου	%Συμμετοχή του Αγροτικού στο σύνολό της Χώρας	%ποσοστό των Ακαθ. Επενδύσεων Παγ. Κεφ. στο Ακαθ. Γεωργ. προϊόν
1975	139.950	5.296	9.782	14.998	-27,3	18,7	13,5
1976	175.000	6.241	11.186	17.427	-16,2	9,9	12,8
1977	221.420	6.948	14.939	21.786	-25,0	9,8	15,4
1978	278.000	7.466	14.812	22.276	- 2,2	8,0	12,6
1979	369.185	8.944	19.081	28.025	-25,8	7,6	14,1
1980	413.685	9.749	17.881	27.830	- 0,7	6,7	10,2
1981	456.360	11.449	19.967	31.416	-12,9	6,9	9,5
1982	513.500	14.479	22.725	37.204	-18,4	7,2	8,8
1983	624.000	20.654	28.325	48.979	-31,6	7,8	10,6
1984	702.900	26.824	46.397	73.221	-49,5	10,4	12,4
1985	830.370	33.252	56.526	89.778	-22,6	10,2	12,6
1986	1.018.898	33.929	39.843	73.772	- 7,8	7,2	1,5
1987	1.074.694	31.707	33.959	65.665	10,1	6,1	7,6
1988	1.318.384	33.287	47.941	81.228	-23,7	6,2	7,5
1989 ^X	1.689.597	40.028	58.347	98.375	-21,1	5,8	7,7
1990 ^X	2.060.653	43.231	74.433	117.664	-19,6	5,7	8,1
				ΣΕ--ΙΣΧΟΥΣΕΣ--ΙΙΜΕΣ.			

Χρηματοδότηση του Γεωργικού Τομέα το έτος 1991

Για την πραγματοποίηση των στόχων και επιδιώξεων διατέθηκαν το 1991 χρηματικοί πόροι αυξημένοι σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Βασικές πηγές χρηματοδότησης είναι το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), ο Τακτικός Προϋπολογισμός, τα ταμεία της ΕΟΚ (Γεωργικό, Περιφερειακό, Κοινωνικό κλπ.) και το Πρόγραμμα δανειοδότησης της Αγροτικής Τράπεζας και των διεθνών οργανισμών (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Διεθνής Τράπεζα κλπ.).

α) Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Το πρόγραμμα αυτό είναι απ' τις κυριότερες πηγές χρηματοδότησης, γιατί αφορά κυρίως την εκτέλεση, συνεχιζόμενων ή νέων έργων υποδομής για τον αγροτικό τομέα, τα οποία χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους είτε 100%, όπως είναι τα μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα, τα δασικά, αλιείας κλπ. είτε κατά ένα ποσοστό 20-50% όπως είναι οι διάφορες γεωργικές βιομηχανίες, εγκαταστάσεις κλπ. Με βάση τα έργα και τα προγράμματα, οι πιστώσεις που διατέθηκαν στο 1991 (πληρωμές) ανήλθαν σε 53.153 εκ. δρχ., απ' τα οποία 30.829 εκ. δρχ. διατέθηκαν για εγγειοβελτιωτικά έργα (Υπ. Γεωργίας-ΥΠΕΧΩΔΕ κλπ.).

Σημειώνεται ότι στο παραπάνω ποσό δεν περιλαμβάνονται τα ποσά εκείνα που διατέθηκαν από ΠΔΕ για δραστηριότητες που αφορούν τον πρωτογενή τομέα και είναι αποκεντρωμένες όπως η αγροτική γεωργική έρευνα, γεωργικός εξηλεκτρισμός κλπ.

β) Τακτικός Προϋπολογισμός

Η χρηματοδότηση απ' τον Τακτικό Προϋπολογισμό αφορά κατά κύριο λόγο την παραχή οικονομικών ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, τη γενετική βελτίωση των ζώων, τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, την εφαρμογή των διαρθρωτικών

οδηγιών και κανονισμών της ΕΟΚ, καθώς και ενισχύσεις που αποσκοπούν στη συμπλήρωση των εισοδημάτων των παραγωγών, στην ενθάρρυνση των εξαγωγών, στην επέκταση των συνεταιριστικών δραστηριοτήτων, στη μείωση του κόστους παραγωγής κλπ. Οι πιστώσεις που εγκρίθηκαν διατέθηκαν (πληρωμές) απ' τον Τακτικό Προϋπολογισμό, ανήρθαν στο ποσό των 165.200 εκατ. δρχ. και αφορούν κυρίως δραστηριότητες του προγράμματος αύξησης παραγωγικότητας και προσανατολισμού καθώς και την εφαρμογή διαρθρωτικών προγραμμάτων με συμμετοχή της ΕΟΚ μέχρι και 70%.

γ) Το Γεωργικό Ταμείο ΕΟΚ (FEOGA)

Το Γεωργικό Ταμείο της ΕΟΚ χρηματοδοτεί δύο μεγάλες κατηγορίες δαπανών:

- i) Τις δαπάνες εκείνες που αποβλέπουν στη βελτίωση των συνθηκών εμπορίας και μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων την ενίσχυση των κατοίκων ορεινών και προβληματικών περιοχών, την ενίσχυση για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, για την επαγγελματική κατάρτιση των αγροτών, για την ενίσχυση ειδικών προγραμμάτων όπως είναι τα προγράμματα για την εφαρμογή των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ), των Προγραμμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης κλπ., την εκμηχάνιση και επεξεργασία του βάμβακος, την αναδιάρθρωση της αμπελοκαλλιέργειας, την εκπαίδευση των γεωτεχνικών.
- ii) Τις δαπάνες εκείνες που αποβλέπουν στη στήριξη και διαχείριση της αγοράς των γεωργικών προϊόντων, των τιμών και των εισοδημάτων των παραγωγών.

δ) Αγροτική Τράπεζα

Η πιστωτική πολιτική της ΑΤΕ αποβλέπει στη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον αγροτικό τομέα, στην κάλυψη των αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των αγροτικών οργανώσεων σε κεφάλαια κίνησης και την αγορά των γεωργικών εφοδίων καθώς και τη χρηματοδότηση ειδικών δραστηριοτήτων των συνεταιριστικών οργανώσεων και κρατικών φορέων και ορισμένων κλάδων της μεταποίησης (γεωργικές βιομηχανίες).

Παράλληλα, θα συνεχιστεί η χρηματοδότηση και απ' την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και Διεθνή Τράπεζα, για την εκτέλεση έργων υποδομής και κυρίως εγγειοβελτιωτικών έργων.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η εμπορική πολιτική αναφέρεται στον εφοδιασμό της αγοράς με τις ζητούμενες ποσότητες και προσπαθεί να βρει λύσεις στα πλεονάσματα της γεωργικής παραγωγής, αλλά βοηθά και στις εισαγωγές των αγροτικών προϊόντων.

Η εμπορική πολιτική που εφαρμόζει το Κράτος βρίσκεται πάντα μέσα στα πλαίσια των Κανόνων που ορίζει η Κοινοτική Γεωργική Πολιτική. η οποία προβλέπει την χορήγηση εξαγωγών σ'όλα σχεδόν τα γεωργικά προϊόντα και στα μεταποιημένα.

Επίσης, επιτρέπονται οι εισαγωγές σ'όλα τα γεωργικά προϊόντα, διότι η κάθε απαγόρευση είναι αντίθετη στους κοινοτικούς κανονισμούς. Υπάρχουν όμως κάποια περιοριστικά μέτρα με τις συμφωνίες αυτοπεριορισμού των εισαγωγών κατόπιν συμφωνίας των παραγωγών με το κράτος για ορισμένα προϊόντα.

Σε γενικές γραμμές, οι εισαγωγές των γεωργικών προϊόντων γίνονται χωρίς ποσοτικούς περιορισμούς, μόνο όμως σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αυτό γίνεται σύμφωνα με τους κανονισμούς της Κοινότητας κυρίως για τα Μεσογειακά προϊόντα.

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στην εισοδηματική πολιτική αναφέρονται όλα όσα αφορούν το γεωργικό εισόδημα, πιο συγκεκριμένα:

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μία αύξηση του γεωργικού εισοδήματος και σε σταθερές τιμές, λόγω των Κοινοτικών ενισχύσεων. Όμως η διαφορά εξακολουθεί να είναι μεγάλη σε σχέση με τα εισοδήματα των άλλων κλάδων της οικονομίας, το κράτος όμως προσπαθεί να μειώσει τη διαφορά αυτή είτε με κατευθείαν ενισχύσεις είτε δημιουργώντας έργα π.χ. εγγειοβελτιωτικά κ.α.

Εφαρμόζοντας επίσης τον Καν. 797/85 βοηθά στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας.

Ο Καν. 797/85 προβλέπει την ενίσχυση των επενδυτικών δραστηριοτήτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, με στόχο την βελτίωση του γεωργικού εισοδήματος καθώς και των συνθηκών, διαβίωσης εργασίας και παραγωγής. Οι επενδύσεις πρέπει να αποβλέπουν στην ποιοτική ενίσχυση της παραγωγής, στην προσαρμογή της στις ανάγκες της αγοράς, στην ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων, στη μείωση του κόστους παραγωγής, στην εξοικονόμηση ενέργειας, στη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής, στην κτηνοτροφία και στην προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος.

Ιδιαίτερη βοήθεια παρέχει το κράτος στους παραγωγούς ορισμένων προϊόντων όπως για το σκληρό σιτάρι, το ελαιόλαδο, τα μισχάρια, τις αγελάδες, τα αιγοπρόβατα και αυτό για την βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών λόγω του ανταγωνισμού από άλλα ομοειδή προϊόντα.

Ακόμα, το κράτος παρέχει ειδική βοήθεια στους παραγωγούς ορεινών περιοχών με τον Καν. 797/85, χορηγώντας εξισωτική αποζημίωση είτε κατά στρέμμα είτε ανά μονάδα ζώου. Έτσι, παρέχει το κίνητρο να παραμείνουν όλο και περισσότεροι παραγωγοί στις πε-

ριοχές αυτές.

Τέλος ο ΕΛΓΑ (Ελληνικές Γεωργικές Ασφαλίσεις), ασφαλίζει την γεωργική παραγωγή απ' τις καιρικές συνθήκες (παγετός, χαλάζι).

Σε καθολική ζημιά, το κράτος καταρτίζει ειδικό πρόγραμμα βοήθειας, με αναδιάρθρωση ή αναφύτευση των προϊόντων που έπαθαν ζημιά.

Οι πόροι Εθνικοί και Κοινοτικοί που χορηγούνται στον αγροτικό τομέα με την μορφή ενισχύσεως από τις κύριες πηγές χρηματοδότησης είναι:

Πίνακας χρηματοδότησης από τις βασικές πηγές (Εθνικές-Κοινοτικές)

	1986	1987	1988	1989
Τακτικός Προϋπολογισμός	117.485,8 εκ.δρχ.	133.070,0 εκ.	127.882,7 εκ.	157.408,5 εκ.
Επιδότησεις	93.268,3 εκ.	107.453,5 εκ.	97.348,7 εκ.	116.668,0 εκ.
Πρόγραμμα Δάρρ. Επιδοτήσεων	16.905,7 εκ.	17.203,0 εκ.	20.647,9 εκ.	139.361,8 εκ.
Τμήμα Εγγυήσεων ΕΟΚ και Προσανατολισμού (FE0GA)	200.965,4 εκ.	217.694,7 εκ.	240.655,0 εκ.	323.843,9 εκ.

1991 (Εκτιμήσεις) 1992 (Προοπτικές)

207.711,0 εκ.	212.370,0 εκ.
151.780 εκ.	150.000 εκ.
45.000 εκ.	57.638 εκ.
522.000,0 εκ.	645.000 εκ.

ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Έγχειρες βελτιώσεις

Το πρόγραμμα εγχειοβελτιωτικών έργων και μελετών έτους 1992, αποβλέπει βασικά στην συνέχιση της εκτέλεσης έργων και μελετών, με σκοπό την αύξηση των αρδευομένων εκτάσεων της χώρας.

Τα έργα που θα εκτελεστούν αφορούν κυρίως έργα συνεχιζόμενα ενταγμένα στο ΠΔΕ (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων), ενώ θα συνεχισθεί η εκπόνηση μελετών που θα επιτρέψει την εκτέλεση νέων έργων για τα επόμενα χρόνια.

Η αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων που θα προκύψει απ' την εκτέλεση των έργων κατά το 1992 αρμοδιότητας τόσο του Υπ. Γεωργίας όσο και του ΥΠΕΧΩΔΕ, θα συμβάλλει στην περαιτέρω επιζητούμενη αναδιάρθρωσή της παραγωγής και στην αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού.

Τα προγράμματα που θα εφαρμοσθούν για την μελέτη και κατασκευή των εγχειοβελτιωτικών έργων χρηματοδοτούνται από Εθνικούς Πόρους ή δανειοδοτούνται από ΕΤΕ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων), ΔΤ (Διεθνή Τράπεζα), ΑΤΕ (Αγροτική Τράπεζα).

Εκμηχάνιση - Αγροτικός Εξηλεκτρισμός

Στο πρόγραμμα αγροτικού εξηλεκτρισμού έτους 1992 προβλέπεται να συνταχθούν για ηλεκτροδότηση 5.800 αγροτικές εγκαταστάσεις, από τις οποίες 4.600 αρδευτικές και 1.200 εγκαταστάσεις λοιπών φορτίων (κτηνοτροφικές κλπ.).

Η συνολική δαπάνη ηλεκτροδότησης θα φθάσει περίπου τα 5.900 εκατ. δρχ. και θα βαρύνει τις πιστώσεις Δ.Ε (Δημόσιες Επενδύσεις) με 1.700 εκατ. δρχ.

Το παραπάνω πρόγραμμα θα χρηματοδοτηθεί από Εθνικούς και Κοι-

νοτικούς πόρους στα πλαίσια των Μ.Ο.Π. Προβλέπεται επίσης να ηλεκτροδοτηθούν κατά το 1992, 1.200 περίπου αγροτικές εγκαταστάσεις με συνολική δαπάνη ηλεκτροδότησης 1.000 εκατ. δρχ. εκτός προγράμματος αγροτικού εξηλεκτρισμού (χωρίς συμμετοχή των Δ.Ε.) και 1.200 περίπου αγροτικές εγκαταστάσεις από απόσταση παροχής (δεν απαιτείται κατασκευή έργου).

Εισροές στη γεωργία

Σπόροι

Οι βασικές επιδιώξεις για το 1992 είναι:

- 1) Προώθηση στην Ελληνική αγορά σπόρων Ποικιλιών Φυτών Μεγάλης Καλλιέργειας κηπευτικών και ανθέων είτε αυτοί παράγονται στη χώρα ή εισάγονται από άλλα κράτη-μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή Τρίτα Κράτη.
- 2) Ολοκλήρωση, τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας που διέπει την παραγωγή και εμπορία του πολ/κού υλικού, προς κάλυψη των αναγκών.
- 3) Βελτίωση της λειτουργικότητας και αποδοτικότητας των αρμοδίων περιφερειακών υπηρεσιών, η επιμόρφωση του επιστημονικού ή βοηθητικού προσωπικού και η ίδρυση και λειτουργία νέων κέντρων ελέγχου και πιστοποίησης πολ/κού υλικού.
- 4) Παρακολούθηση της εξέλιξης της πορείας των έργων που ήδη έχουν εγκριθεί από την ΕΟΚ.

Πολ/κο Υλικό Δενδρώδων και Αμπέλου

Βασική επιδίωξη αποτελεί η εξασφάλιση πολ/κού υλικού υψηλής ποιοτικής στάθμης από άποψη φυτούγειας και ποικιλιακής καθαρότητας και σε τέτοια ποσότητα που να καλύπτει τις ανάγκες που προκύπτουν από την εξέλιξη του κάθε κλάδου.

Το παραπάνω υλικό προέρχεται από τα ιδιωτικά φυτώρια όσον αφορά τα έτοιμα δενδρύλια. Η κρατική δραστηριότητα καλύπτει μέρος των αναγκών της χώρας σε έτοιμα δενδύλια. Για το 1992 η παραγωγή πιστοποιημένου πολ/κού υλικού προβλέπεται να καλύψει τις ανάγκες στα κατωτέρω ποσοστά :

Εσπεροειδή : 100%

Άμπελος α) Ξενικές ποικιλίες : 60%

β) Αντιφυλλοξηρικά υποκείμενα : 80%.

Η πραγματικότητα των ανωτέρω θα επιδιωχθεί να γίνει με τη συ-

νέχιση του προγράμματος αναδιάρθρωσης των Κρατικών μητρικών φυτειών που είναι μεγάλης ηλικίας δια της δημιουργίας νέων με βασικό υλικό προωθούμενων ειδών και ποικιλιών.

Λιπάσματα

Στόχοι:

- 1) Διάθεση υψηλής ποιότητας λιπασμάτων.
- 2) Ορθολογική λίπανση των καλλιεργειών.
- 3) Κάλυψη των αναγκών της ελληνικής γεωργίας με όσο το δυνατό φθηνότερα λιπάσματα.

Γεωργία και Περιβάλλον

Η χωροταξική και περιβαντολλογική διάσταση των γεωργικών δραστηριοτήτων, λαμβάνονται σήμερα υπόψη κατά το σχεδιασμό αλλά και την υλοποίηση των κάθε μορφής αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Οι βασικές επιδιώξεις για το 1992 αποβλέπουν:

- Στην προστασία της γεωργικής γης από την αλλαγή χρήσης της με προώθηση νομικού πλαισίου για την προστασία της.
- Στην μέριμνα για την προστασία από τη ρύπανση και υποβάθμιση των εδαφικών και υδατικών πόρων που προορίζονται για τις ανάγκες της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας.⁶
- Στην προστασία της παραγωγής και των έργων υποδομής του γεωργικού τομέα από δυσμενείς επιπτώσεις γεωργικών και εξωγεωργικών δραστηριοτήτων.
- Στην οικολογική και περιβαλλοντική προστασία των ευαίσθητων περιοχών και γενικά της χλωρίδας και πανίδας της χώρας.

Προτεραιότητα γίνεται στην οριοθέτηση των υγροβιότοπων όπως έγινε με του Αμβρακικού.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο αγροτικός τομέας είναι από τους πιο σημαντικούς κλάδους παραγωγής στην οικονομία μας, γιατί η Ελλάδα είναι κατεξοχήν αγροτική χώρα. Όμως μέχρι τώρα δεν έχει δοθεί η πρέπουσα σημασία σ' αυτόν ενώ θα μπορούσε με την κατάλληλη αξιοποίηση να αποδώσει πολύ περισσότερα.

Ακόμη περισσότερο η % συμμετοχή των επενδύσεων του αγροτικού τομέα στο σύνολο των επενδύσεων της χώρας ακολουθούσε μια συνεχή πτωτική πορεία γεγονός που σημαίνει ότι ο αγροτικός τομέας χρειάζεται ενίσχυση για να χρηματοδοτήσει τις επενδυτικές του ανάγκες για την αύξηση της παραγωγικότητάς του. Αυτό προφανώς το διαπίστωσαν οι ειδικοί, όπως επίσης ότι οι εκτιμήσεις και οι προοπτικές των δύο τελευταίων χρόνων όσον αφορά τις επενδύσεις έχουν ανοδικό χαρακτήρα.

Επίσης, θα μπορούσε να επιτευχθούν σημαντικά βήματα προόδου με την εισαγωγή νέας τεχνολογίας και εκσυγχρονισμού της γεωργικής παραγωγής που θα εφαρμόζεται στα εγγειοβελτιωτικά και αρδευτικά έργα με αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας.

Η αύξηση του γεωργικού εισοδήματος και οι επιδοτήσεις που χορηγούνται θα βοηθούσε ακόμα περισσότερο στην σωστή αξιοποίησή τους για την αύξηση της γεωργικής παραγωγής, όπως και στην μείωση της διαφοράς από το εισόδημα των άλλων τομέων της οικονομίας.

Να υπάρχει οργανωμένο σύστημα εμπορίας των αγροτών των προϊόντων με την άμεση ενημέρωση των αγροτών για τις τιμές τους με την κατάλληλη υποδομή για υποθήκευση και συντήρηση των προϊόντων και την διάθεσή τους στην αγορά. Να υπάρχει συντονισμένη προσπάθεια (Κράτος-Αγρότες) καλλιεργειών, ώστε να μην υπάρχει άναρχη καλλιέργεια και να παρατηρείται υπερπαραγωγή από ορισμένες καλλιέργειες και έλλειψη παραγωγής από άλλες. Ίσως η διζωνική καλλιέργεια να έδινε αρκετές λύσεις. Υπάρχουν προοπτικές βελτιώσεως μέσα από τα προγράμματα της ΕΟΚ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σ'αυτήν την προσπάθειά μας να προσεγγίσουμε το θέμα που αναλύθηκε στην παραπάνω διπλωματική εργασία πιστεύουμε ότι αξίζει να αναφέρουμε τη βοήθεια που μας προσέφεραν με την συνεργασία τους και με τα στοιχεία που μας έδωσαν οι αρμόδιοι για το συγκεκριμένο θέμα, του Υπουργείου Γεωργίας, της Στατιστικής Υπηρεσίας καθώς και της Αγροτικής Τράπεζας.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΩΝ

- α. Τιμή Παραγωγού (Τ.Π) ορίζεται εκείνη που διαμορφώνεται κατά τη πώληση του προϊόντος στο κτήμα ή την αποθήκη του παραγωγού, πλέον την εισοδηματική ενίσχυση εφ'όσον υπάρχει.
- β. Κόστος Παραγωγής (Κ.Π) μιας ορισμένης ποσότητας (χ) ενός ορισμένου προϊόντος, οι συνολικές δαπάνες παραγωγής κατά μονάδα παραγόμενου προϊόντος δηλαδή $Κ.Π. = \frac{\text{Συνολικές δαπάνες παραγωγής}}{\chi}$.
- γ. Ακαθάριστο αγροτικό εισόδημα : υπολογίζεται ως διαφορά μεταξύ ακαθάριστης αξίας παραγωγής και παραγωγικής δαπάνης του κλάδου συν τις κρατικές επιδοτήσεις παραγωγής και δαπάνες άμεσα συνδεδεμένες με ορισμένες καλλιεργητικές και κτηνοτροφικές, δασικές και αλιευτικές εκμεταλλεύσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υπουργείο Γεωργίας: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Υπουργείο Γεωργίας: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ 1992

Υπουργείο Γεωργίας: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΓΡΟ-
ΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ